

الحكم تقود إلى السعادة

الجزء السابع

«Ҳикматлар – саодатга етаклар»

Еттинчи китоб

Тузувчи ва таржимон:

Анвар Аҳмад

Тошкент:

2015 йил

ТАҚДИМ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ўзининг илоҳий ҳикмати ила инсонни ҳикматга қобилиятли ва мойил қилиб яратиб, бу билан уни бошқа махлуқотлардан имтиёзли қилган, унга Ўз даргоҳидан ҳикматлар илҳом этган, энг олий ҳикматларни ваҳий қилиб юборган, ҳар бир иши ҳикматли бўлган Ҳақим Зот – Роббимиз Аллоҳ субҳанаҳу ва таолога Ўзининг ҳикматлари кўламича ҳамду санолар бўлсин!

Ҳақим Зотнинг энг ҳақим бандаси, инсониятга ҳикматни – суннатни ўргатган, ўлмас ҳикматлар қолдирган, бутун ҳаёти тўлалигича ҳикмат бўлган, башариятнинг ҳақими, севикли Расулимиз Муҳаммад Мустафо соллаллоҳу алайҳи васалламга айтган ҳикматлари ададича салавоту саломлар бўлсин!

Ҳикматга ошиқ бўлган, қалблари ҳикмат нурига тўлган, бутун ҳаётини ҳикмат асосида қуришга интилган ҳикматли бандаларга Аллоҳнинг ризоси ва раҳмати бўлсин!

Аллоҳ таоло инсонни бошқа мавжудотларни яратганидек, «Бўл!» деган амр билан эмас, балки Ўз қўли билан яратиб, унга Ўз ҳузуридан руҳ пуфлаган. Шунинг учун инсон бошқа бирор жонзотда топилмайдиган хусусиятларга эга бўлди. Инсонни бошқа махлуқотлардан фарқлаб турадиган ана шундай хусусиятларидан бири – унинг ҳикматга ошнолигидир. Инсоннинг ҳикматга бўлган интилиши ундаги ақл жавҳарига бевосита боғлиқдир. Аммо ҳикмат инсоннинг фақатгина ақлий қобилиятининг маҳсули эмас. У кўпроқ руҳнинг маркази бўлмиш қалбга боғлиқдир. Бошқача қилиб айтганда, унинг булоғи ҳам қалб, сингадиган ўрни ҳам қалбдир. Инсоннинг қалби қанчалик мусаффо бўлса, ҳикматга шунча кўпроқ мойил бўлади, уни яхшироқ сингдиради ва ўзи ҳам аста-секин ҳикмат булоғига айланиб боради. Ана шундай қалб эгаси ҳақим дейилади.

Хўш, ҳикмат ўзи нима? Унинг мазмун-моҳияти нимадан иборат? «Ҳикмат» арабча сўз бўлиб, «мустаҳкамлик», «ман қилиш», «донишмандлик», «оқилоналик», «ҳукм» маъноларини билдиради. Уламолар ҳикматга турлича таъриф берганлар.

Ибн Мурдавайҳ Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан нақл қилади: «Ҳикмат – ақл, фаҳм ва топқирликдир».

Роғиб айтади: «Ҳикмат – илм ва амалда ҳақиқатни топишдир».

Абу Ҳайён айтади: «Ҳикмат – одамлар ваъз оладиган, ўзларига танбех оладиган ва бир-бирларига айтиб юрадиган мантиқдир».

«Ал-Муъжамул-васит» китобида шундай дейилади: «Ҳикмат – энг афзал илмлар асосида ишларнинг энг афзалини билиш, тушуниб етишдир».

Ҳакимларнинг кўплари ҳикматга қуйидагича таъриф беришади: «Ҳикмат – нарсаларнинг ҳақиқатини инсоннинг имконияти етадиган даражада асл ҳолида билишдир».

«Ҳикмат» сўзи бизнинг тилимизда ҳам юқоридагига яқин маъноларда ишлатилади. Донишмандликка, оқилона гап-сўзларга, иш-ҳолатларнинг сир-асрорларига нисбатан ҳам айнан ҳикмат сўзи қўлланилади.

Инсоният тарихида ўзининг ҳикматли гаплари билан ном чиқарган биринчи зот Довуд алайҳиссалом ҳисобланадилар. Ҳикмат билан танилган, ҳакимларнинг устози деб тан олинган буюк шахс – Лукмон Ҳаким ҳам Довуд алайҳиссаломнинг шогирди ҳисобланади. Аллоҳ таоло Қуръони Каримда Лукмон Ҳаким ҳақида шундай дейди:

«Батаҳқиқ, Биз Лукмонга Аллоҳга шукр қилгин дея ҳикматни бердик. Ким шукр келтирса, фақат ўзи учун шукр келтиради. Ким куфр келтирса, албатта, Аллоҳ Ғаний ва мактовга сазовор Зотдир» (Лукмон сураси, 12-оят).

Аллоҳ таолонинг Лукмонга ҳикмат неъматини берганини алоҳида таъкидлаши, унинг ҳакимлигини макташи, айрим ҳикматли сўзларини сиз билан бизларга насихат ўлароқ келтириши, Қуръони Каримдаги бир сурани унинг номи билан аташи – барча-барчаси Аллоҳ таолонинг ҳузурида ҳикматнинг нақадар юксак эътибори борлигини кўрсатади.

Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло Қуръони Каримда пайғамбарлик вазифаларидан бири – кишиларга ҳикматни ўргатиш эканини очиқ айтиб қўйган:

«Шунингдек, ичингизга ўзингиздан, сизларга оятларимизни тиловат қиладиган, сизларни поклайдиган, сизларга китобни, ҳикматни ва билмайдиган нарсаларингизни ўргатадиган Расул юбордик» (Бақара сураси, 151-оят).

Ҳа, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг пайғамбарлик ҳаётидаги асосий вазифаларидан бири инсонларга ҳикматни ўргатиш бўлган. У зотнинг суннатлари тўла ҳикматдир. Сўзлаган сўзлари ҳам, қилган ишлари ҳам, хатто сукутлари ҳам ҳикматдан иборат эди. Шу боис, муфассир уламоларимиз оятдаги «ҳикмат»ни «суннат» деб

тафсир қилганлар. Дарҳақиқат, ҳикматнинг энг олий намуналари Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларида акс этган.

Ҳикмат деганда биринчи бўлиб инсоннинг ўз Яратувчисини таниши тушунилиши лозим. Имом Ғаззолий айтади: «Ҳамма нарсани билган, лекин Аллоҳни танимаган кишини ҳақим деб бўлмайди, чунки у энг улуғ ва энг афзал маърифатдан маҳрумдир».

Ҳикмат инсоннинг ҳаётини тартибга солишга, унинг осойишта, сермазмун ва сермаҳсул ҳаёт кечиришига, хато-камчиликлардан, тойилишлардан холи бўлишга хизмат қилувчи юксак билимдир. Ҳикмат инсоннинг ақлини чархлайди, заковатини оширади. Ҳикмат билан иш тутиш инсоннинг оиладаги, жамиятдаги, ҳатто ўз наздидаги мартабасини кўтаради. Ҳикматлар инсонга ҳаёт тажрибасининг тайёр хулосасини тақдим қилади.

Бир ҳақимдан: «Инсон бир неча юз йил умр кўриши мумкинми?» деб сўрашибди. У: «Ҳа», деб жавоб берибди. «Қандай қилиб?» дейишибди. Шунда ҳақим: «Китоб ўқиб. Китоб бир инсоннинг бир неча йил, балки бир умрлик тажриба ва билимларининг хулосаси ўлароқ дунёга келади. Уни ўқиган киши ўшанча умр кўрган ҳисобланади», деб айтган экан.

Инсонга ана шундай асрларга татиғулик умр бахш эта олувчи китоблар ичида энг қимматлиси, шубҳасиз, ваъзу-ҳикматга доир асарлардир. Бинобарин, ҳикматларни ўзига сингдира билган одам минг йиллаб умр кўргандек тажрибага эга бўлади. Зеро, айрим ҳикматлар бутун бир инсон умрининг хулосаси ўлароқ дунёга келган. Бундай ҳикматларни ўрганган киши ўша ҳикматларни айтган инсонларнинг умрича ҳаёт кечиргандек бўлади.

Ислом уммати ҳикматни ўрганишга, уни ҳаётда акс эттиришга, ҳар бир иш ортидаги ҳикматларни очиб беришга қадимдан интилиб келган. Жумладан, улуғ аждодларимиз ҳам ҳақиқий ҳикматпарвар, ҳикматга шайдо инсонлар бўлишган. Шунинг учун ҳам улуғ бобокалонларимизнинг илмий меросларида дунёдаги энг гўзал ҳикматлар акс этган. Бунинг натижаси ўлароқ, халқимизда ҳикматли сўзларга бўлган қизиқиш бошқа халқларга қараганда анча юқори даражада туради. Ушбу ҳақиқатни яхши англаган устоз Анвар Аҳмад жаноблари араб адабиётларидан юзлаб ҳикматларни тўплаб, уларни ўзбек тилига таржима қилиб, www.arabic.uz сайтининг «Тасвирдаги ҳикматлар» бўлимида мунтазам бериб боришни йўлга қўйдилар. Бундан кўпчилик ўқувчилар мамнун бўлишди, кўплаб яхши фойдалар олишди. Бу олқишлардан илҳомланган муҳтарам таржимонимиз

интернет оламига сайр қилиш имкони бўлмаган ўқувчиларга ҳам ушбу гавҳарлардан баҳраманд қилиш ниятида мазкур ҳикматларни рисола шаклида чоп этишга қарор қилдилар. Қўлингиздаги китобча ушбу хайрли ишда қўйилган илк қадам, ўзига хос дебочадир.

Бугунги кунда маълумот ўқиш учун турли замонавий воситалар беҳад кўпайиб, оммалашиб, қулайлашиб, ўқувчиларни ўзига ром этган бўлса-да, китоб ўзининг қийматини йўқотгани йўқ. Китоблар барибир илм-маърифат манбаи ўлароқ китоб расталарини тўлдириб турибди. Дарҳақиқат, китобнинг ўрни бошқа. Ундан фойдаланиш учун электр токи, бирор жиҳоз ва шунга ўхшаш омиллар шарт эмас. У қачон кўл чўзсангиз, «Лаббай!» деб келадиган, то сиз зериккунингизча сиздан аримайдиган энг вафодор дўстдир, суҳбатдошдир. Ана шу эътибордан, таржима қилинган ҳикматларни китоб шаклида тақдим этилишини қўллаб-қувватлаш лозим.

Ушбу рисоладаги ҳикматлар маълум бир соҳага чекланмаган бўлиб, эркин мавзудадир. Унда инсоннинг Аллоҳ таоло билан бўладиган муносабатлари, бошқа инсонлар билан бўладиган алоқалари ҳамда ички оламини назорат қилиш, кишининг ўз-ўзини тарбиялашига доир хилма-хил ҳикматлар мавжуд. Уларда саҳобаи киромлардан тортиб, бугунги кундаги донишманд инсонларнинг кўплаб қимматли фикр-мулоҳазалари ўз ифодасини топган. Ҳар бир ҳикматга махсус расм ишланган. Китобчадан кўзланган мақсадлардан бири – араб тилини янги ўрганган кишиларда таржима малакасини ошириш бўлгани боис, аввал суратларда ҳикматнинг арабча матни берилиб, таржима сурат остида тақдим этилган. Бу ҳам яхши бир услуб: ўқувчи таржима қилишни ўрганиш билан бирга энг қимматли ва сара маълумотларга, илм-маърифатга эга бўлади.

Ҳикматларнинг кўпи халқ оғзаки ижодига айланиб улгургани учун кўп ўринда уларнинг муаллифи шахсан кўрсатилмаган. Аммо таржимонимиз омонат сифатида, уларни асосан қуйидаги интернет саҳифаларидан олинганини айтади:

- 1) ثقف نفسك
- 2) كلام من القلب
- 3) خذ الحكمة
- 4) بستان الحكماء
- 5) ثقافة حول العالم

- 6) الموسوعة بوك
- 7) ثقافة وعلوم
- 8) حكمة اليوم
- 9) عجائب وغرائب حول العالم
- 10) أقوال أعجبتني
- 11) كنوز من الحكمة
- 12) ذكر الله
- 13) عذب الكلام
- 14) عالم الثقافة والمعرفة

Ҳикматларни таржима қилишда имкон қадар ўртача йўл тутишга ҳаракат қилинган: бир йўла матнга ёпишиб олиб, айнан сўзма-сўз таржима қилишдан ҳам, матнни бир четга қўйиб, умумий маънони таржима қилишдан ҳам қочилган. Зеро, таржима тамоман сўзма-сўз бўлиб қолса, тил ўрганувчиларнинг малакасини ошира олмайди, натижада ўқувчи ғализ ва тор таржима қилишдан нарига ўта олмай қолади. Агар умумий мазмунни ўгиришга ўтилса, бунда ҳам ўқувчида таржима маҳорати шаклланмайди, матнни тўлиқ эмас, балки хулоса шаклида таржима қиладиган ва қоидаларни ишлата билмайдиган бўлиб қолади. Агар ўқувчиларимиз ушбу таржимадан ва ундаги маънолардан озгина бўлса-да фойда олсалар, мақсадга етган бўламиз.

Аллоҳ талодан ушбу камтарона уринишни Ўз даргоҳида ҳусни қабул айлаб, барча китобхонларимиз учун манфаатли қилсин. Муҳтарам таржимонимиз Анвар Аҳмад жанобларига оилавий бахт-саодат, сўнмас ғайрат, ижодий ишларига барака ато этсин.

Ушбу «**Ҳикматлар – саодатга етаклар**» "الحكم – تقود إلى السعادة" китобининг кейинги қисмларини ҳам китобхонларга тез кунларда, янада юқорироқ савияда тақдим этиб боришларида Ўзи мададкор бўлсин.

1334. «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар: «Дўстингизни енгилроқ севинг, бир кун келиб душман бўлиб қолиши ҳам мумкин. Душманингизга ҳам енгилроқ адоват қилинг, бир кун келиб дўст бўлиб қолиши ҳам мумкин».

Имом Термизий ривоят қилган.

1335. Одамларнинг наздида бечораҳол, бахтсиздирсан, лекин Аллоҳнинг мезонида мартабанг олий бўлиши мумкин.

1336. Мухтарам меҳмон!

Таомланиб бўлганингдан кейин овқатинг ортиб қолса, «Неъматнинг шукронаси учун ажратилган махсус идиш»ни сўрашдан тортинма. Ортиб қолган овқатни уйингга олиб кет ёки садақа қилиб бериб юбор. Бу – неъматга шукрона айтишингдир!

Аллоҳим, бизни шукр этувчи бандалардан қилгин!

1337. Ахлат идишига ташласанг ҳам олтин олтинлигича қолаверади.

1338. Энг улкан неъмат Аллоҳга интилишдир.

1339. Сўралмаса ҳам эътибор кўрсатиш энг яхши ишдир. Манфаат кўзланмаган дўстлик чин дўстликдир. Аллоҳ йўлида яхши кўриш эса ишларнинг энг буюгидир.

1340. Аллоҳ сени Ўз зикрига мушарраф айлаган бўлса, У Зот сени ҳақиқатда яхши кўрар экан.

1341. Аллоҳнинг ҳузуридаги нарсага Унинг Ўзига итоат қилиш орқалигина эришилади.

1342. «Астағфируллоҳал ʔазийм аллазий лаа илааҳа илла ҳувал ҳаййул қоййуму ва атубу илайҳи».

Мана шу калималарни ҳар тонгда юз марта айтишни ўзига вазифа қилиб олган инсон қандай бахтли!

Маъноси: «Буюк Аллоҳдан гуноҳларимни кечиришини ўтиниб сўрайман. Ундан бошқа илоҳ йўқ, у Ҳайй ва Қойюм сифатли Зотдир. Унга тавба қиламан».

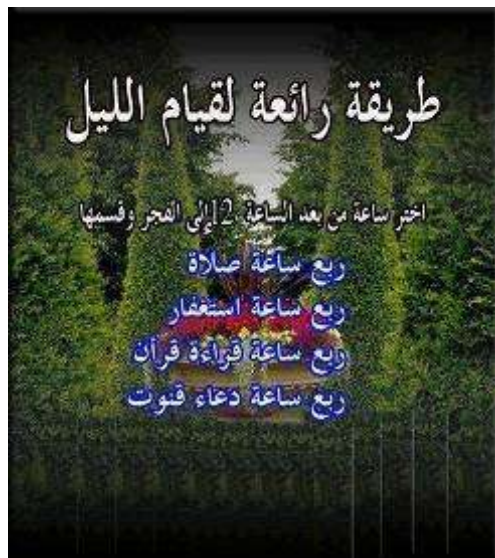

1343. Ё гўзал сўзла, ё гўзал сукут қил.

1344. Бир солиҳ кишидан: «Киши фитнага учраганини қачон биледи?» деб сўрашди. У шундай деди: «Кечагина

ҳаром деб билган нарсасини бугун ҳалол деб билса, аниқки, у фитнага дучор бўлибди».

1345. Тунги намозни адо этиш ҳақида ажойиб кўрсатма:

Соат тунги 12 дан бомдодгача бўлган вақт ичидан бир соатни танла. Унинг 15 дақиқаси намоз, 15 дақиқаси истиғфор, 15 дақиқаси Қуръон тиловати ва 15 дақиқаси дуо учун бўлсин.

1346. Қуръон – қалбларнинг табибидир, унинг зикри – гуноҳларни маҳв қилувчидир, Унинг нури эса ғайблар сиридир.

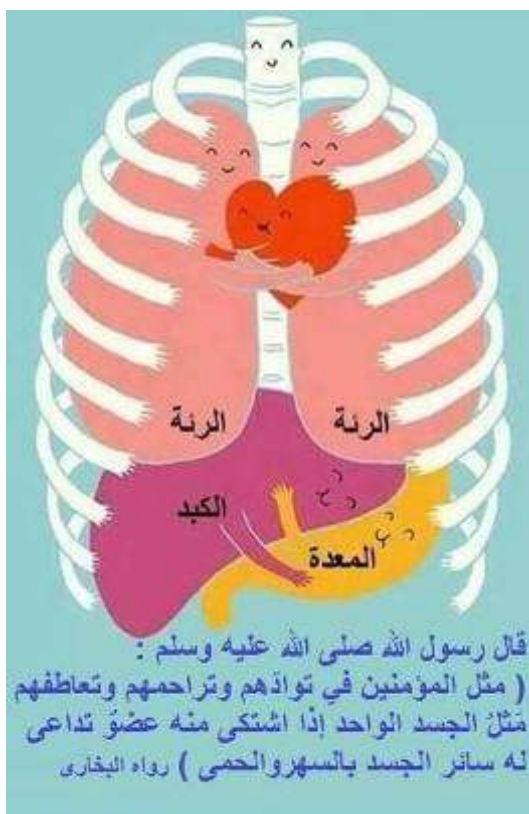
1347. Сабрнинг турлари:

Мусибатдаги сабрни иймон дейдилар.

Овқатдаги сабрни қаноат дейдилар.

Сирни пинҳона тутишдаги сабрни омонатдорлик дейдилар.

Садоқатдаги сабрни вафо дейдилар.

1348. «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар: «Мўминларнинг ўзаро дўстлиги, меҳр-муруввати бир бутун танага ўхшайди. Унинг бир аъзоси оғриси, бошқалари ҳам бедор бўлиб, иситмага мубтало бўлади».

Имом Бухорий ривоят қилган.

الوقت
بطيء .. عندما تنتظر
سريع .. عندما تخاف
طويل .. عندما تحزن
قصير .. عندما تفرح
لا ينتهي .. عندما تتألم
قاتل .. عندما تكون في حالة فراغ
يتوقف .. عندما تحب
الوقت لا تحدده عقارب الساعة
بل يتغير حسب نبضات قلبك وحالتك النفسية

1349. Вақт:

Кутганинда ниҳоятда секин ўтади.

Қўрққанинда ниҳоятда тез ўтади.

Маҳзунлигинда ғоятда узун бўлади.

Хурсандлигинда ғоятда қисқа бўлади.

Жонинг оғриганда бениҳоя бўлади.

Бекорчиликда сени ўлдиради.

Яхши кўрганинда тез тугаб қолади.

Вақт соат милларини тўхтатиб қола олмайди, балки юракнинг уришига, ҳолатинга қараб ўзгариб туради.

1350. Инсоннинг ақли уч хилдир:

1. Фикрлар хусусида сўзловчи буюк ақллар.
2. Воқеа ва ҳодисалардан гапирувчи ўртача ақллар.
3. Одамлар хусусида вайсовчи калта ақллар.

1351. Аллоҳнинг зикри билан обод қалблар бахтиёрдир. Кечиримли ва бағрикенг нафслар бахтиёрдир. Ҳикматга тўла ақл ҳам бахтиёрдир.

1352. Муҳташам қасрда йиғлаб яшаётган аёлдан кўра оддий кулбада шодон ҳаёт кечираётган аёл бахтлидир.

1353. Ҳар бир мусулмон уч хил туғёнга кетишдан ҳазир бўлсин! Бу туғёнга олиб борувчи сўзлар «мен», «меники», «ўзимники» сўзларидир. Ушбу уч калима сабабли Иблис, Фиръавн ва Қорунларга бало келган.

Иблис: «**Мен ундан (инсондан) яхшиман. Мени оловдан яратгансан, уни эса лойдан яратгансан**», деган (*Сод сураси, 76-оят*).

Фиръавн: «**Эй қавмим! Миср мулки ва мана бу остимдан оқиб турган анҳорлар меники эмасми?!**» деган (*Зухруф сураси, 51-оят*).

Қорун: «**У менга ўзимдаги илм туфайлигина берилган**», деган (*Қасас сураси, 78-оят*).

1354. Мана бу жумла мени лол қолдирди: «Ҳаёт машаққатдир, лекин намоз билан роҳатдир»

(«Мутъибатун» (машаққатли) сўзидан «бе» ҳарфи ўчирилса, «мутъатун» (роҳатбахш) деган маъно келиб чиқади.)

1355. Фарзандларингизга намозни ўргатинг. Намоз уларга қолган ҳамма нарсани ўргатади.

1356. Дуо қилсанг ҳам мусибатларинг давом этаверса, билгинки, Аллоҳ дуоингни ижобат қилишни эмас, сўраганингдан афзалини беришни истамоқда.

1357. Роббим! Денгизларингни дуру маржон билан зийнатлаганингдек, қалбларимизни тақво, иймон, дўзахдан озод бўлиш ила зийнатлаб, афв ва мағфират билан икром қил!

1358. Шухрат қозониб, машхур бўлишни хоҳласанг, сенга энг яхши йўлни кўрсатаман, агар уни бажарсанг, етти осмонда маълум ва машхур бўласан. Нафл ибодатларда бардавом бўлсанг, Аллоҳ (азза ва жалла) сени яхши кўриб қолади. Аллоҳ сени яхши кўриб қолса, Жаброил алайҳиссаломни ҳам сени яхши кўришга чорлайди. Шунда Жаброил алайҳиссалом ҳам сени яхши кўриб, етти осмондаги фаришталарни сени яхши кўришга тарғиб қилади. Сўнгра бу муҳаббат ер аҳлига ҳам нозил қилинади (ва ер юзидаги барча халойиқ сени яхши кўриб қолади).

1359. Умар ибн Абдулазиз дўстларидан бирига деди: «Йўлдан озиб, адашганимни кўрсанг, кийимимдан тортқилаб, «Эй Умар! Аллоҳдан кўрқ, бир кун барибир ўласан», дегин».

السعادة لا ترحل مع أحد
أخبروا الراحلين بذلك!!

1360. Бахт ҳеч кимга хамроҳ бўлмайди. Эй ўтиб кетганлар, бу ҳақда хабар берсанглар-чи!

1361. Ўзгаларга керагидан ортиқ ишониш гоҳида ҳалокатга олиб боради.

1362. Аллоҳга муҳаббат таъмини тотган қалбга гуноҳ ва маъсият сиғмай қолади.

1363. 1300 йил мобайнида уйғотувчи соат («будильник») бўлмаган, лекин бутун уммат бомдодга уйғонган. Уларни Аллоҳга бўлган итоатли қалblлари уйғотган. Қалblлар ўла бошлагач, намозхонлар ухлаб қоладиган бўлишди. Оқибатда уйғотувчи соат ҳам, овоз кучайтиргичлар ҳам фойда бермай қолди.

Во дариф!

1364. Аллоҳим! Амалсиз илмдан, ноқис амалдан, ихлоссиз мукамалликдан паноҳ бер!

1365. «Нима учун ғамгинсан?» деб сўрашса, ҳеч иккиланмасдан: «Истиғфоримиз камайиб кетяпти, Қуръондан узоқлашиб кетяпмиз» деявер!

1366. Икки куён ортидан қувган тулки икковини ҳам овлай олмайди.

1367. Аллоҳим! Ризқим осмонда бўлса, туширгин. Ерда бўлса, чиқаргин. Узоқда бўлса, яқин қил. Яқинда бўлса, осон қил. Оз бўлса, кўпайтиргин. Кўп бўлса, баракотли қилгин.

1368. Бахилларга ачинаман: камбағаллардек яшашади, лекин охиратда бойлардек ҳисоб-китоб қилинадилар.

1369. Танг вазиятга тушиб қолсанг, Аллоҳнинг раҳмати ҳамма нарсадан кенглигини эсла!

1370. Ким Аллоҳнинг муҳаббатига эришишни хоҳласа, У Зотни зикр қилиб юришга одатлансин.

1371. Бузуқ қалблар эгри михга ўхшайди. Ҳар қанча болға урсанг ҳам, тўғри бўлмайди.

عجا لهن ابتلي بخوف كيف يغفل عن قول :
(حسبنا الله ونعم الوكيل)

عجا لهن ابتلي بالضر كيف يغفل عن قوله :
(رب اني مسني الضر و انت ارحم الراحمين)

عجا لهن ابتلي بالغم كيف يغفل عن قوله :
(لا اله الا انت سبحانك اني كنت من الظالمين)

1372. Хавф-хатарда қолган киши қандай қилиб Аллоҳ таолонинг «Бизга Аллоҳнинг Ўзи кифоя. У қандай яхши вакил!» деган сўзидан беҳабар қолади? (Оли Имрон сураси, 173-оят)

Зарар етган киши қандай қилиб Аллоҳ таолонинг «Роббим! Менга зарар етди. Сенинг Ўзинг раҳмлиларнинг раҳмлисан!» деган сўзидан беҳабар қолади? (Анбиё сураси, 83-оят)

Ғам-ғуссага ботган киши қандай қилиб Аллоҳ таолонинг «Ўзингдан ўзга илоҳ йўқ. Сен Поксан. Мен эса золимлардан бўлдим» деган сўзидан беҳабар қолади? (Анбиё сураси, 87-оят)

قال الحسن البصري-رحمه الله- :

الغيبه ثلاثة أوجه ، كلها في كتاب الله تعالى :
الغيبه ، والإفك ، والبهتان ،
فأما **الغيبه** : فهو أن تقول في أخيك ما هو فيه ،
وأما **الإفك** : فإن تقول فيه ما بلغك عنه ،
وأما **البهتان** : فإن تقول فيه ما ليس فيه ،

تفسير القرطبي (١٦ / ٣٣٥)

1373. Ҳасан Басрий раҳимаҳуллоҳ айтадилар: «Уч хил ғийбат бор. Уччови ҳам Аллоҳнинг Китобида келган: ғийбат, ифк, бўҳтон.

Ғийбат – биродарингдаги бор нарсани айтишинг;

Ифк – сенга етиб келган хабарни уйдирма тўқиб тарқатишинг;

Бўҳтон – биродарингда йўқ нарсани айтишинг».

Қуртубийнинг «Тафсири»дан.

1374. Гуноҳ сабабли шодланишинг Аллоҳнинг наздида гуноҳдан ҳам оғирдир.

Гуноҳ қилаётиб кулишинг Аллоҳнинг наздида гуноҳдан ҳам оғирдир.

Бир гуноҳга (қила олмаганинг учун) хафа бўлишинг Аллоҳнинг наздида гуноҳдан ҳам оғирдир.

Маъсиятни ўтказиб юборганинг учун маҳзун бўлишинг тарозида маъсиятнинг ўзидан ҳам оғирдир.

Гуноҳ қила туриб, уни яширишга уринишинг Аллоҳнинг наздида минглаб гуноҳдан ҳам оғирдир.

Одамлардан кўрқиб, одамлардан ҳаё қиласан-у, одамларнинг Роббидан ҳаё қилмайсанми?

1375. Қалб қотиб қолганининг белгиси шуки, сени муסיқа йиғлатади, аммо Қуръон йиғлатмайди!

1376. Ўзлигингни билишнинг энг афзал йўли: сен ҳеч кимдан афзал эмассан, ҳеч кимга ўхшамайсан, ҳеч кимдан кам жойинг ҳам йўқ!

1377. Зикр қилсанг, сени зикр қиладиган, шукр қилсанг, кўпайтириб берадиган, таваккул қилсанг, сени таъминлайдиган Зот – Аллоҳ покдир.

1378. Эй қалбларни ўзгартирувчи Зот! Қалбимни динингда мустаҳкам қил!
 Аллоҳим! Ўлимимдан олдин менга насух тавба насиб қил!
 Аллоҳим! Сендан гўзал хотима сўрайман!

(Изоҳ: «Насуҳ» лугатда «халис», «жазм», «содиқ», «насиҳат» деган маъноларни англатади. Истилоҳда халис қилинган тавба, содиқ тавба насуҳ тавба деб аталади. Ҳазрати Умар насуҳ тавбани «Кишининг ёмон ишдан қайтиб, сўнг уни абадий такрорламаслигидир», деб таърифлаганлар).

1379. Бировларнинг олқишларини бахт-саодат деб ўйласанг, билиб қўйки, улар ўз фикрларини ҳар куни ўзгартириб туришади.

1380. Зикр сени бошқа ҳеч нарса кўтара олмайдиган юксак мартабаларга кўтаради. Зеро, Аллоҳ таоло: «**Албатта, намоз фаҳш ва мункар ишлардан қайтарур. Албатта, Аллоҳнинг зикри буюк ишдир**», деган (*Анкабут сураси, 45-оят*).

1381. Қиш, куз ёки ёз бўлишига қарамай, қалбинг ҳар доим баҳор каби яшнаб турсин. Қалбларга баҳор ифорини олиб кирувчи Қуръон тиловатида бардавом бўл!

1382. Мана бу одамлар қор устида намоз ўқишмоқда. Ичимиздан баъзилар эса совуқ сувда таҳорат қилаётганидан нолийди...

1383. Аллоҳим! Сендан шикастланмайдиган кунни сўраймиз. Ҳаром аралашмаган ризқ бер, риёсиз амал бер, жаннат ва унга яқин қилувчи сўз ва амал насиб қил!

1384. Тирикмисан ёки ўликми?

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Роббини зикр қиладиган киши билан зикр қилмайдиган кишининг фарқи худди тирик билан ўлик кабидир», деганлар».

Имом Бухорий ривоят қилган.

«Огоҳ бўлингизким, Аллоҳни зикр қилиш билан қалблар ором олур» (Раъд сураси, 28-оят).

1385. Ноумид бўлма, мўъжизалар сўнгги лахзаларда содир бўлади.

1386. Ўлим талвасасидаги инсон қалбидаги бор нарсани гапиради. Қалбингни яхшилаб текширгин-да, сўнг: «Аллоҳим, қалбимни Ўзингга бўлган ишонч ва иймон билан тўлдир!» деб дуо қил.

1387. Энг дахшатли йўқотиш кенглиги осмонлару ерча бўлган жаннатда сен учун жой топилмаслигидир. Аллоҳим! Бизларни зиён кўрувчилардан қилма!

1388. Сохта дўст юртма-юрт кўчиб юрувчи қушга ўхшайди, об-ҳаво ёмонлашди дегунча жўнаб қолади.

1389. Австралия. Идишга бириктирилган ёрликқа «Оқар дарё бўйида бўлсанг ҳам сувни исроф қилма». Пайғамбар Муҳаммаднинг ҳадисидан» деб ёзилган.

1390. Муваффақият қозониш учун режа тузмаганинг қулашинг учун энг зўр режадир.

1391. Сукут – унутиш аломати эмас. Жим турган Ернинг қаърида ҳам бир кун келиб отилажак вулқон бор!

1392. Эҳтимол, ота-онанг барча хоҳиш-истакларингни рўёбга чиқара олишмагандир. Лекин унутмагинки, улар ўзлари эга бўлган барча нарсани сенга тортиқ қилишган!

1393. Келажинг хақида ҳозирдан ҳукм ўқима!
 Ахир бутун умматга йўлбошчи бўлган пайғамбар алайҳиссаломлар ҳам дастлаб подачилик бўлишган!

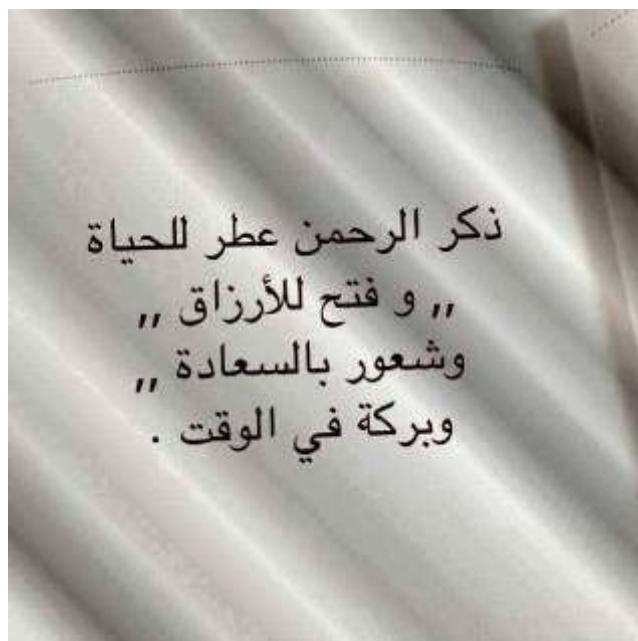

1394. Зиёли, маърифатли биродарим!
 Ҳар қанча илмга, ақл-идроққа, кучли хотирага, билимга, бир дунё хабар ва маълумотга эга бўлмагин, агар шаҳодатноманг яхши ахлоқдан хабар бермаса, қўлга киритган илму маърифатинг эшигинг остонасидан нарига ўтмайди.

(Аллоҳ кўрсатмасин, тақдирга ҳам битмасин, Қиёмат куни) ўша илминг фойдангга эмас, зарарингга хужжат бўлади.

1395. Ким биродарини бирор ножўя ишда айбласа, ўзи ҳам ўша ишни қилмагунича ўлмайди.

1396. Буюк Раҳмоннинг зикри ҳаётнинг атри, ризқнинг калити, бахт-саодат туйғуси ва вақтнинг баракотидир.

1397. Ёмон тақдир йўқ, балки Аллоҳнинг ғазабини келтирувчи гуноҳ бор! У нақадар ёмон ҳолат!

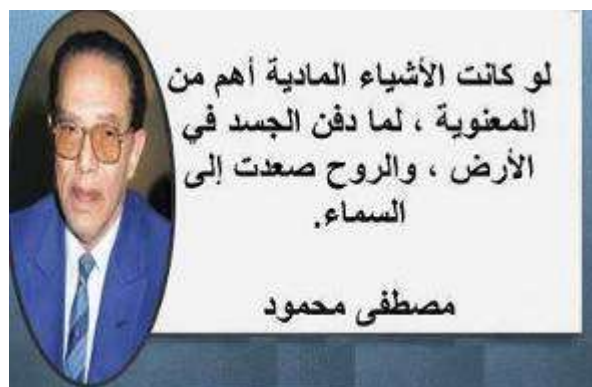
1398. Иймон аҳллари дунё ва охиратда саодатмандлардир. Уларнинг дунёдаги саодати шуки, улар ер юзида кенг имкониятларга эгадирлар. Охиратдаги саодати шуки, улар жаннатга дохил бўладилар.

1399. Аллоҳ Ўз ҳимоясига олган кўз ёшлар:
 Энг қимматбаҳо кўз ёши онанинг йиғисидир.
 Энг чин кўз ёши мазлумнинг йиғисидир.
 Энг мусаффо кўз ёши ёш боланинг йиғисидир.
 Энг покиза кўз ёши тавба қилувчининг йиғисидир.

1400. Юмшоқ, раҳмдил қалблар доим мазлумдир, чунки улар доим эшикни биринчи бўлиб очишга шошилиб, зарбага учрайдилар.

1401. Моддий нарсалар маънавий нарсалардан муҳим бўлганида, жасад ерга кўмилиб, руҳ осмонга кўтарилмаган бўлур эди.

Мустафо Маҳмуд

1402. Бир киши Холид ибн Валидни сўқди. Шунда Холид розияллоҳу анҳу унга қараб, «Бу сенинг саҳифанг, уни хоҳлаган нарсанг билан тўлдиравер», деди.

1403. Ота-она худди икки кўз кабидир: бири ўнг, иккинчиси чап. Агар уларнинг биридан жудо бўлсанг, кўришинг хиралашади. Иккисини ҳам йўқотсанг, кўр бўлиб қоласан. Уларни икки кўзингни сақлаганингдек авайла!

«Роббим, алар мени кичикликда тарбия қилганларидек, уларга раҳм қилгин», деб айт» (Исро сураси, 24-оят).

1404. Роббим! Ҳидоят қаерда бўлса, мени унга йўллаб қўй. Ризолигинг қаерда бўлса, мени унга ҳамроҳ қил. Саодат қаерда бўлса, қалбимни ундан баҳраманд айла.

1405. Сенга кулиб қараганларнинг ҳаммаси ҳам сени яхши кўравермайди. Баъзи одамларнинг адовати табассумга яширинган бўлади...

1406. Баъзилар ҳаётингга ширин неъмат бўлиб, баъзилар эса аччиқ сабоқ бўлиб кириб келади. Аввалгиси мунча ҳам оз бўлмаса! Иккинчиси мунча ҳам кўп бўлмаса!

1407. Бахт-саодатнинг шундай овози борки, агар у қалбингдан чиқса, ҳар тарафда – болақайнинг кулгисида ҳам, дўстингнинг шивирлашида ҳам, ҳатто сувнинг жилдирашида ҳам уни эшитаверасан.

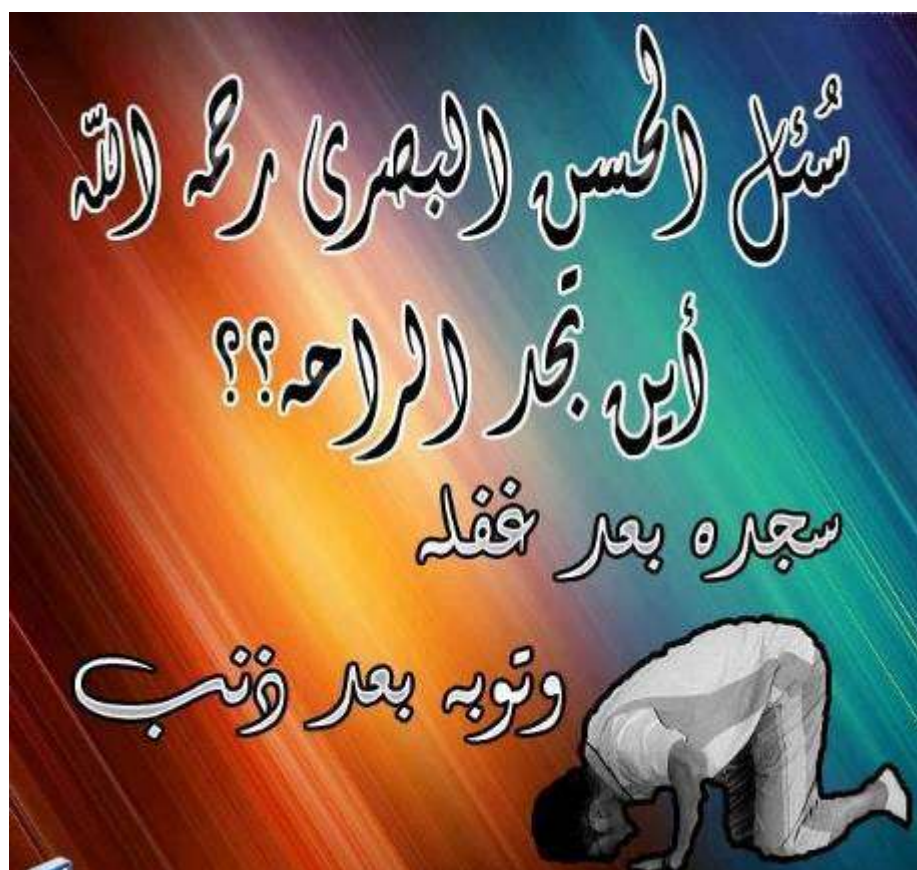

1408. Кеча қила олмаган ишингга бугун яна бир фурсат келди.

«Аллоҳга барчангиз тавба қилинг, эй мўминлар! Шоядки, нажот топсаларингиз» (Нур сураси, 31-оят).

1409. Хонангда кичкина бир қути бўлсин. Ҳар гал бирор гуноҳ қилсанг, оз бўлса ҳам унга пул ташлаб қўй. Ана шу қутидаги пуллар сенинг номингдан садақа бўлсин. Қути тўлиши билан уни садақа қилиб юбор.

1410. Ҳасан Басрийдан: «Роҳатни қаердан топамиз?» деб сўрашди. У зот: «Ғафлатдан кейинги саждадан ва гуноҳдан кейинги тавбадан», дедилар.

1411. Бир пайтлар Умар ибн Хаттоб розияллоху анху Расулуллох соллаллоху алайхи васалламни ўлдириш учун йўлга тушган эдилар... Ҳозир эса у зотнинг ёнларида дафн қилинган ҳолда ётибдилар.

Сен ҳам одамлар ҳақида яхши гумонда бўлавер. Ҳамма ўзгаради. Эҳтимол, (сен ёқтирмаётган) ўша киши энг яхши томонга ўзгариб қолар.

1412. Тўрт ишни қилган одам тўрт нарсадан тўсилмайди:

1. Шукр қилган зиёдалиқдан тўсилмайди.
2. Тавба қилган қабулдан тўсилмайди.
3. Истихора қилган яхшилиқдан тўсилмайди.
4. Маслаҳат қилган тўғри йўлдан тўсилмайди.

1413. Ким Роббининг қазои қадарига рози бўлса, Аллох уни чиройли тақдир билан рози қилади.

1414. Хотин – фақат фарзандларнинг онаси эмас, меҳмон ҳам эмас, «яна битта нонхўр» ҳам эмас! Қуръон уларни нақадар юксак даражага кўтарганини бир ўйлаб кўр:

«Аллох сизлар учун ўзларингиздан жуфтлар яратди»
(Наҳл сураси, 72-оят).

Эътибор беринг, «ўзларингиздан» дейилмоқда!

1415. Қадимда: «Икки хислатга эга бўлган кишини шогирдлар яхши кўради», дейишар экан: шогирдлар яхши англасин деб бор куч-қувватини сарфлаган ҳамда улар билан очик ва мулойим муомалада бўлган кишини.

1416. Кеча – сабоқ олиш учун, эрта – мушоҳада юритиш учун, бугун – яшаш учундир.

1417. Солик камчиликка йўл қўйгани, ғафлатда қолгани учун Аллоҳга истиғфор айтиб, тавба қилади. Банда ҳар қанча ҳаракат қилмасин, Аллоҳ унга юклаган нарсаларни қойилмақом қилиб адо эта олмайди. Шундай экан, ҳар бир қилган тоатинг ортидан истиғфор ва тавба лозим бўлади.

Изоҳ: Солик – тасаввуф истилоҳида тариқатни ихтиёр тутиб, уни ўзлаштиришига киришган, лекин ҳали бирор мақом ёки мартабага эришмаган мурид. Яна ҳам аниқроғи, шайхидан кунлик вурд ва зикр айтишни ўрганиб, одат қилиб олган кишидир.

1418. Лукмони ҳаким дедилар: «Болагинам! Дунёингни охиратингга сот, ҳамма нарсани қўлга киритасан. Охиратингни дунёингга сотма, ҳамма нарсани қўлдан бой берасан.

1419. Тавба қилувчилар билан бирга ўтиринг, чунки улар энг қалби юмшоқ ва мулойим кишилардир.

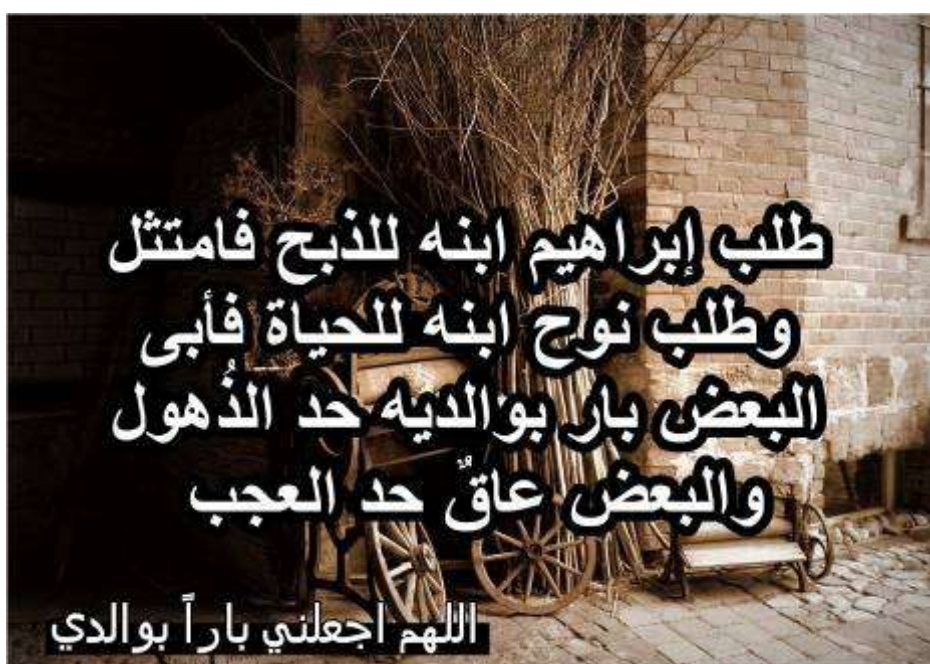
1420. Бу мақтов ёрлиғи эмас, ўлим ҳақидаги маълумотномадир.

1421. Аллоҳим! Кунимнинг аввалини салоҳият, ўртасини нажот ва охирини муваффақият қилгин! Сендан кунимнинг аввали қўрқинчда, ўртаси ғам-ғуссада, охири азоб-уқубатда ўтишидан паноҳ тилайман!

1422. Аллоҳим! Тилимизни зикринг ила нам қил,
қалбимизни шукринг ила хуррам қил, жисмимизни тоатинг
ила соғлом ва бардам қил!

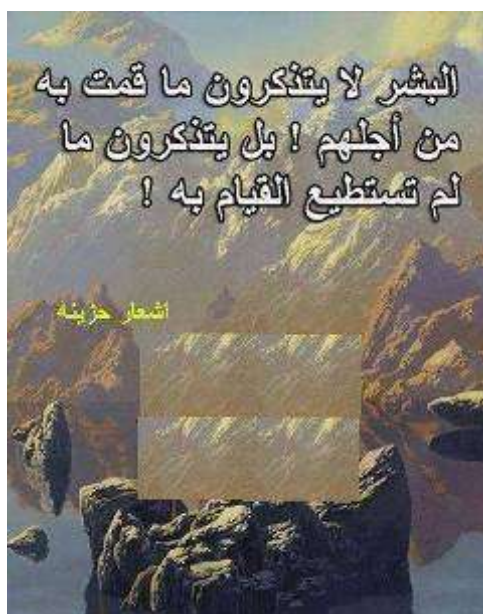
1423. Иброҳим алайҳиссалом ўғлига қурбон бўлишини буюрган эди, итоат қилиб, бўйин эгди.

Нух алайҳиссалом ўғлига тирик қолишни буюрган эди, бош тортиб, бўйин товлади.

Ана итоатнинг самараси, ана итоатсизликнинг оқибати!

1424. Ҳаммага ҳамма нарсани бериб, ҳеч кимдан ҳеч нарса тамаъ қилмаслик ахлоқнинг чўққисидир.

1425. Одамлар уларни деб қилган ишингни эслашмайди, лекин қила олмаган ишингни унутишмайди.

1426. Дунёингни ва ундаги гуноҳларингни енгиллат, чунки ўлимни кўтариш оғирдир.

Аллоҳим! Рухларимизни Ўзинг рози бўлган ҳолда қабз қил!

Қабрларимизни жаннат боғларидан қил!

Бизларни солиҳ бандаларинг билан жамла!

Ҳисоб-китоб ҳамда азобга дучор қилмаган ҳолда Олий Фирдавсингдан бизларга жой бер.

1427. «Бир кишиларки, уларни тижорат ҳам, олдисотди ҳам Аллоҳнинг зикридан (намозни тўқис адо этишдан ва закот беришдан) машғул қила олмас» (*Нур сураси, 37-оят*).

1428. Ҳар бир муваффақиятнинг машаққатли тарихи бор. Ҳар бир машаққатнинг бахтли ниҳояси бор. Машаққатга тайёр тургин-да, муваффақиятга ҳозирлик кўравер!

1429. Уч хил одамга ҳайронман:

Бири мол-дунё ортидан чопади, мол-дунё эса ундан қочаверади.

Бири ризқини ўйлаб, ташвишланади, ҳолбуки Аллоҳ унинг ризқини кенг қилиб қўйган.

Бири қасрлар қуради, лекин маскани қабр бўлади.

Эй қалбларни ўзгартирувчи! Қалбимни динингда мустаҳкам қил!

1430. Намоз ўқимай кўйган бўлсанг, ҳаётингдан роҳат ва барака узоқлашибди.

1431. Ҳар бир инсонга тушида Муҳаммад Мустафо соллаллоҳу алайҳи васалламни кўришни, сажда қилган ҳолда гўзал хотима билан ўлишни тилайман. Аллоҳ барчамизни Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳавзи кавсарларида жам қилсин!

1432. Қарзни тўлаётган пайтдаги дуо:

«Барокаллоҳу лака фий аҳлика ва маалика» (Аллоҳ ўзингга ҳам, аҳлингга ҳам, молингга ҳам баракот берсин).

Қарзинг мукофоти – олган қарзини чиройли адо этиш ва молнинг эгасига миннатдорчилик билдиришдир.

1433. Тонг сахарда уйғонувчилар иззат ва ифтихор соҳибларидир, уйқуни тарк этган, ундан узоқлашиб, шайтонга бўйин эгмаган, уни хорлаганлардир. Ана ўшалар ҳақиқий мўминлар, чинакам нажот топганлардир.

Аллоҳим! Бизларни ҳам шулардан қил!

1434. Шахсий ҳолатингга ўзинг хўжайинсан, лекин сўзлаганда одобга риоя қилиш қолганларнинг ҳаққидир. Ўз муаммоларингни, ўз ҳолатингни бошқалар билан бўладиган муомалага аралаштириб юборма!

1435. Аллоҳим! Энг кучли муҳаббатим Сенинг муҳаббатинг бўлсин.

Энг кучли қўрқувим Сендан қўрқишим бўлсин!

1436.

- Қуръоннинг тўртдан бирига тенг келадиган сура қайси?
- Кафирун сураси.
- Қуръоннинг учдан бирига тенг келадиган сура қайси?
- Ихлос сураси.
- Қуръони каримдаги энг буюк сура қайси?
- Фотиҳа сураси.
- Фош қилувчи сура қайси?
- Тавба сураси.
- Қуръоннинг тенг ярмида жойлашган сура қайси?
- Каҳф сураси.
- «Бану Исроил» деган сура қайси?
- Исро сураси.
- «Қитол», яъни «Кураш» деб номланувчи сура қайси?
- Муҳаммад сураси.
- «Қуръоннинг келинчаги» деб номланган сура қайси?
- Ар-Роҳман сураси.
- «Қуръоннинг қалби» деб номланган сура қайси?
- Ёсин сураси.

1437. Яхши гумон қилсанг ишларинг ижобий ҳал бўлишини кўрасан.

1438. Қадимги афсоналарда: «Ортингдаги хоин тулкидан кўра олдингдаги ваҳший шер афзал», дейилган.

1439. Баъзиларнинг асли қалбининг тўрига кўмилган бўлади. Аслини билмаган кишингни яхши гумон билан ҳурмат қилавер!

ما فائدة جمال الخلق ، إن كنتَ عديم الخلق

1440. Ахлоқсиз жуссанинг чиройидан не фойда!

1441. Яхши кўрган кишимиз сабабли ўзимиз яхши кўрмайдиган нарсаларга ҳам сабр қиламиз.

1442. Лукмони ҳаким дедилар: «Дунё тубсиз денгиздир, унда кўплаб одамлар ғарқ бўлган. Сен ўзингга тақводан кема ясаб ол!»

بدأ موسم الغبار فلا تلعتون الجو وتأفقون من الغبار وأعلموا
أنه نعمة من الله وحكمة بالغة ..

ذكر ابن خلدون :

"أن الأرض بعد قلب الفصول من فصل الشتاء
إلى فصل الصيف، تبدأ بلفظ أمراض وحشرات لو تركت
لأهلك العالم فيرسل الله الغبار لقتلها"

الحمد لله حمداً كثيراً

سبحانك ربي ما أطفك ..

1443. Чангли-ғуборли фаслда об-ҳавони сўкманг. Чанг-ғубор қалбимизга ёқмайди, лекин аслида у ҳам Аллоҳнинг неъматиди, етук ҳикмати эканини билмаймиз.

Ибн Халдуннинг айтишича, фасллар ўзгарганда, яъни совуқ фасл ўрнини иссиқ фасл эгаллаётганида турли касаллик ва ҳашаротлар юзага чиқади. Агар у шу ҳолича турса, бутун дунё барбод бўлади. Аллоҳ таоло ана шу зарарли нарсаларни ўлдириш учун чанг-ғубор юборади.

من السنن المهجورة

صلاة التوبة

عن أبي بكر رضى الله عنه قال سمعت رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول (ما من رجل يذنب
ذنباً ثم يقوم فيتطهر ثم يصلى
(وقبل فصلى رعتين) ثم يستغفر الله إلا غفر الله له)
ثم قرأ هذه الآية
(والذين إذا فعلوا فاحشة أو ظلموا أنفسهم
ذكروا الله فاستغفروا لذنوبهم ومن يغفر الذنوب
إلا الله ..)

1444. Эътиборсиз қолаётган суннатлардан бири тавба намозидир.

Абу Бакр Сиддиқ розияллоху анху: «Расулуллох соллаллоху алайҳи васалламнинг «Ким бирор гуноҳ содир қилсаю, кейин туриб, покланиб, (икки ракъат нафл) намоз ўқиса ва гуноҳларини ўтиб юборишини сўраб, Аллоҳга истиғфор айтса, Аллоҳ унинг гуноҳларини кечириб юборади», деганларини эшитдим» деб, қуйидаги оятни ўқидилар: «Улар фаҳш иш ёки ўзларига зулм қилганларида Аллоҳни эслаб, гуноҳларини мағфират қилишини сўрарлар. – Гуноҳларни Аллоҳдан ўзга ким ҳам мағфират қиларди? – Ва билиб туриб, қилган ишларида бардавом бўлмаслар» (Оли Имрон сураси, 135-оят).

Имом Термизий ривоят қилган.

(Изоҳ: Демак, билмасдан ёки заифликдан гуноҳ қилиб қўйган киши дарров тавба қилса ва бу гуноҳни қилишдан тўхтаса, шундагина тавбаси қабул бўлар экан. Баъзи нафси бузуқ одамлар ўйлаганидек, тил учида «Тавба қилдим» деб қўйиб, қайта-қайта гуноҳ қилаверадиганлар бу ҳукмга кирмайдилар).

1445. Бир иш қилаётганингда қалбинг «Бу ҳалол!» ёки «Бу ҳаром!» деб турган бўлса, демак, хали тирик экансан!

1446. Хужурот сурасида одамлар билан муомала қилиш хусусида тўққиз насиҳат келган:

1. «Агар бир фосиқ бирор хабар келтирса, аниқлаб кўринглар» (6-оят).

2. «Мўминларнинг икки тоифаси урушиб кетса, ўрталарини ислоҳ қилинг» (9-оят).

3. «Адолат қилинг, албатта, Аллоҳ адолат қилувчиларни суяди» (9-оят).

4. «Бир қавм бошқасини масхара қилмасин, эҳтимол, улар булардан яхшироқдир» (11-оят).

5. «Ва ўзингизни ўзингиз мазах қилманг, бир-бирингизга лақаб қўйманг» (11-оят).

6. «Кўп гумонлардан четда бўлинглар, чунки баъзи гумонлар гуноҳдир» (12-оят).

7. «Жосулик қилманглар» (12-оят).

8. «Бир-бирингизни ғийбат қилманг» (12-оят).

Бу насихатларга қатъий амал қилиб, уларни ҳаётингизга татбиқ этинг!

1447. Истиқоматим, яъни тўғри йўлда мустаҳкамлигим тўғри йўл тутганим учун, деб ўйлама! Аллоҳ таоло башариятнинг саййиди бўлмиш Набий соллаллоҳу алайҳи васалламгаки «Агар сизни (ҳақ йўлда) собитқадам қилмаганимизда» деганидан кейин, сенга йўл бўлсин! (Исро сураси, 74-оят).

Амалинг ва ибодатларинг билан ғурурланма! Доим «Аллоҳумма, йаа мусаббитал қулууб, саббит қолбий ғалаа тоъатик»ни айтиб юр.

Дуонинг маъноси: «Эй қалбларни собитқадам қилувчи Зот! Қалбимни тоатингда собитқадам қил».

1448. Молик ибн Динор раҳимахуллоҳ дедилар: «Аллоҳга тоат-ибодатингни тижоратга айлантир. Шунда мол-мулкинг бўлмаса ҳам фойда оқиб келаверади».

1449. Ҳисоб-китоб куни бўлмиш қиёматдаги энг даҳшатли ҳолат:

Ота-онангни, фарзандларингни ҳар қанча қаттиқ яхши кўрсанг ҳам, уларга ҳасанотларингдан улаша олмайсан. Аксинча, ёқтирмаган кишингни ғийбат қилганинг сабабли ҳасанотларингни унга тортиқ қилишга мажбур бўласан.

Бу ҳақда ўйлаб кўрайлик!

1450. Энг асосий ва бирламчи нарса намоз бўлмас экан, энг фожиали ҳаёт мана шудир.

1451. Ким Аллоҳдан кўрқса, унга ҳеч ким зарар етказа олмайди. Ким Аллоҳни кўйиб, бошқадан кўрқса, унга ҳеч ким ёрдам бера олмайди.

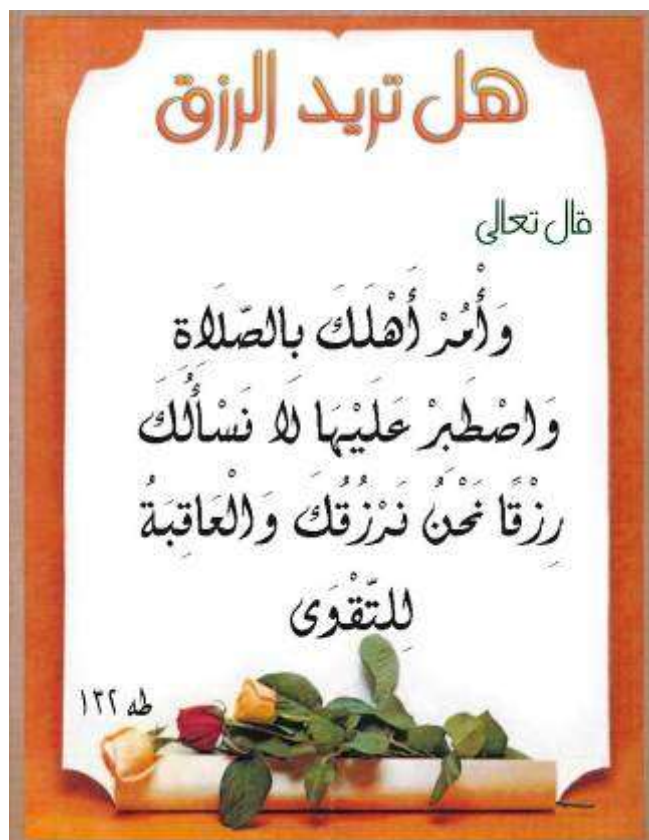
Фузайл ибн Йёз

1452. Гуноҳлардан четлан. Гуноҳлар – ғам-аламнинг кони, фалокатларнинг сабаби ҳамда мусибат ва тангликнинг эшигидир.

1453. Илоҳим! Сенга жуда муҳтожман, мени ёлғиз қолдирма!

1454. Ризқинг мўл бўлишини хоҳлайсанми?

«Аҳлингни намозга амр қил ва ўзинг унга сабр қил. Биз сендан ризқ сўрамасмиз. Биз сенга ризқ берурмиз. Оқибат тақвоникидир» (Тоҳа сураси, 132-оят).

1455. Ўлим ортидан ўлим, жаноза ортидан жаноза...
Ниҳояси йўқ ҳақиқат!

Илоҳим! Хотимамни гўзал айла, гуноҳимни мағфират қил, яхши амалларимни тарозида оғир қил, сўроқ-савол пайтида собитқадам қил, ҳаққимга малол олмай дуо қилувчиларни кўпайтир, ушбу дуоларимга «Омин» деганларга ҳам шу айтганларимни насиб қил!

1456. Яхши, олийжаноб кишилар худди ёмғир кабидир. Қаерда ёғса, улар эккан яхшилик уруғлари эртами-кеч албатта униб чиқади.

أهرب حيث شئت
" إِنَّ إِلَى رَبِّكَ الرَّجْعَى "
واعمل ما شئت فهناك كتاب -
" لا يغادر صغيرة ولا كبيرة إلا أحصاها "
اليوم -
يقبل منك " متقال ذرة "
وغداً لن يقبل منك -
" ملء الأرض ذهباً "
فاتقوا الله وتأملوها بعمق

1457. Хоҳлаган томонингга қоч! «Албатта, қайтиб бориш Роббинггадир» (Алақ сураси, 8-оят).

Хоҳлаганингни қилавер! Лекин шундай бир китоб борки, у «Кичикни ҳам, катта(гуноҳ)ни қўймай, барчасини ҳисоблаб-битиб қўяди» (Каҳф сураси, 49-оят).

Бугун заррача яхшилик қилсанг ҳам қабул бўлаверади, лекин эртага (қиёматда) еру кўк тўла олтин олиб келсанг ҳам яхшилигинг қабул қилинмайди.

Аллоҳга тақво қилинг ва бу ҳақда фикр юритинг!

1458. Аллоҳнинг муҳаббати белгилари:

Сенга чиройли тадбир қилиши;

Тоат-ибодат қилишинг ва гуноҳ-маъсиятдан четланишинг;

Амалларингнинг қабул қилиши ва одамларнинг сени яхши кўриши;

Юмшоқ, мулойим табиатинг;

Гўзал хотима;

Ўлим олдидан яхши гумон қилишинг;

Бало-офатга дучор бўлишинг;

Серғайратлигинг;

Ёлғизликни севишинг;

Сабр-бардошинг.

1459. Қадимда «Қилич бир марта, мулойимлик эса юз марта ўлдиради», дейишган.

1460. Диққат: ҳовли сотилади!
Дарвозалари саккизта.
Калити «Лаа илааҳа иллаллоҳ».

Олтин ва кумуш ғиштан қурилган.
Майдони ер ва осмон оралиғича.
Нархи Аллоҳга ҳеч нарсани шерик қилмаслик.
Харид санаси: қиёмат куни.
Хусусий эгаси: тақводорлар.
Манзили: Фирдавс.
Номи: жаннат.
Аллоҳ барчамизни ана шу макон аҳлидан қилсин!

1461. Бировга эргашиш айб эмас, эргашиш учун нотўғри йўлдаги кишини танлаши айбдир.

1462. Фейсбук оламида сурат ва исмлар кўринмайди, лекин тарбия яққол намоён бўлади.

1463. Абдуллоҳ ибн Муқоффаъ айтади: «Ота фарзандга мерос қолдирадиган энг яхши нарса – яхши мақтов, манфаатли одоб ва салоҳиятли дўстлардир».

1464. Аллоҳим! Қалбларимиздаги иймонни янгила!

1465. Молик ибн Динор: «Эй Қуръон аҳли! Ёмғир ернинг баҳори бўлгани каби, Қуръон ҳам мўминнинг баҳоридир», дедилар.

1466. «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Аллоҳга энг суюкли калом тўрттадир: «Субҳаналлоҳ», «Алҳамдулиллаҳ», «Лаа илааҳа иллаллоҳ», «Аллоҳу акбар». Қай биридан бошлашнинг фарқи йўқ», дедилар».

Имом Насаий ривоят қилган.

1467. Илоҳим! Гуноҳга пушаймон қилиш ҳам тавба бўлса, иззат-ҳурматинг ҳаққи, албатта, мен надомат чекувчиларданман.

Истиғфор хато-камчиликлар учун каффорат бўлса, мен Сенга истиғфор айтувчиларданман.

Гуноҳларимни мағфират қил, мени тавба қилувчилар қаторида қабул эт!

1468. Оқ ранг ҳар доим ҳам гўзалликни ифодаламайди. Зеро, кафан оқдир, аммо кўрқинчлидир. Қора ранг ҳар доим ҳам қабоҳатни англатмайди. Зеро, Каъба қорадир, лекин гўзалликда тенгсиздир.

Инсон ташқи кўриниши билан эмас, ахлоқи билан гўзалдир. Агар ҳақиқий эркакликнинг белгиси баланд овозда бўлса, эркаклар учун эшак намуна бўлар эди. Агар аёллик назокати яланғочликда бўлса, дунёдаги энг гўзал ҳилқат маймун бўлар эди.

1469. Инсоннинг ҳолати унинг насибасига боғлиқ бўлмайди, гуноҳлар кўпайган сари мушкулотлар ортиб бораверади. Шундай экан, истиғфор ва тавбани кўпайтиринг!

Аллоҳим! Бизни мағфират қил, тавбаларимизни қабул эт. Албатта, Сен тавбани кўп қабул қилувчи ва раҳмлисан.

1470. Оқил киши қаноат туфайли хотиржам, фикру хаёли осуда, ўзидан рози ҳолда яшайди, чунки у ўзига тақдир қилинган нарсага эришишига шак-шубҳа қилмайди.

1471. Гўзал чехралар дунё тупроғига қоришиб, йўқ бўлиб кетади. Лекин гўзал амаллар жаннатда энг гўзал юзни чизиб, тасвирлаб беради.

من صفات أهل الفردوس

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ① الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ
خَشِعُونَ ② وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ
③ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ④ وَالَّذِينَ
هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ⑤ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ
⑥ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ⑦ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رَاقُونَ ⑧ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ
⑨ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ⑩ الَّذِينَ
يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑪

سورة المؤمنون

1472. Фирдавс жаннати аҳлининг васфи:

«Батаҳқиқ, мўминлар зафар топдилар.

Улар намозларида хушуъ қилувчилардир.

Улар беҳуда нарсалардан юз ўгирувчилардир.

Улар закотни адо қилувчилардир.

Улар фаржларини сақловчилардир.

Ўз жуфти ҳалоллари ва қўлларида мулк бўлганлар бундан мустасно. Албатта, улар маломат қилинувчи эмаслар.

Ким ана шундан бошқани тиласа, бас, ана ўшалар тажовузкорлардир.

Улар омонатларига ва аҳдларига риоя қилувчилардир.

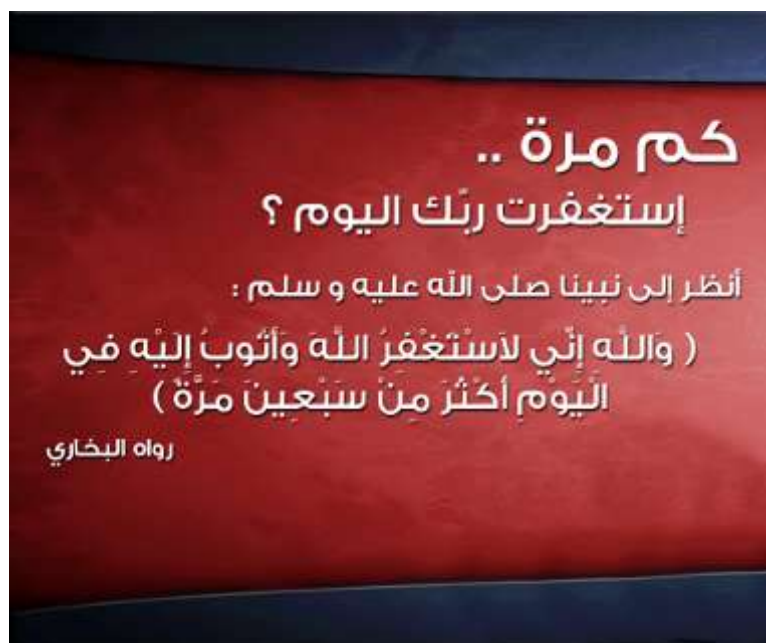
Улар намозларини муҳофаза қилувчилардир.

Ана ўшалар ворис бўлувчилардир.

Улар Фирдавсни мерос олурлар, улар унда мангу қолувчилардир» (Мўъминун сураси, 1-11-оятлар).

1473. Фузайл ибн Иёз раҳимахуллоҳ: «Жаннат ушбу уммат учун безатиб қўйилганичалик бошқа ҳеч бир уммат учун безатиб қўйилмаган. Лекин унга ошиқларни кўрмаяпмиз», дедилар.

1474. Бугун Роббингга неча марта истиғфор айтдинг?

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдек зот: «Аллоҳга қасамки, мен Аллоҳга бир кунда етмиш мартадан кўпроқ истиғфор айтаман», деганлар.

Имом Бухорий ривоят қилган.

1475. Чумолидан ибрат олинг!

У йўл қидириб юрмайди, балки ўзи учун зарур бўлган йўлни ўзи қуриб олади.

1476. Шаъбий айтдилар:

«Жаннат аҳли дўзах аҳлидан: «Сизларни нима дўзахга киритди? Ахир биз сиз азизлардан олган таълим ва одоб сабабли жаннатга кирдик-ку», деб сўрашади. Шунда улар: «Ўзимиз яхшиликка буюриб, ўзимиз уни бажармас эдик», дейишади».

1477. Аллоҳим! Сендан ортидан қийинчилик келмайдиган осонлик, ортидан камбағаллик келмайдиган бойлик, ортидан хавф келмайдиган хотиржамлик, ортидан бахтсизлик келмайдиган бахт-саодат сўраймиз!

1478. Нафсга роҳат, қалбга хотиржамлик ато этувчи дуо:

«Аллоҳуммажъал нафсий нафсан тоййибатан, мутма`иннатан тоиъатан лак, ту`мину би лиқо`ика ва тарзо биқазо`ика ва тақнаъу биъато`ика ва лаа ҳавла ва лаа қуввата иллаа бик».

Дуонинг маъноси: «Аллоҳим! Нафсимни покиза, хотиржам ва Ўзингга итоатли қилгин. Сен билан учрашишга ишончли, қазои қадарингга рози, берганларингга қаноатли қилгин. Сендан бошқа куч ва қувват йўқ!»

1479. Яхшилиқни инкор қилган одам худди кўзи қайта кўра бошлаши билан ҳассасини синдириб ташлаган кўрга ўхшайди.

1480. Эй мулки кенг Зот!
Қалби торларга Ўзинг раҳм айла!

1481. Қалбинг эслатмага кулоқ солмай қўйса, унга танбех бер (*уни таъқиб қил*). Аллоҳ таоло: «**Ва эслатгин. Албатта, эслатиш мўминларга манфаат берур**», деган (*Зарият сураси, 55-оят*).

Демак, эслатма мўминларга манфаат беришида шубҳа йўқ.

1482. Аллоҳга боғланган қалб сиқилиши мумкинми?
Аллоҳим! Қалбларимизни фақат Ўзингга боғла!

1483. Аҳмад ибн Ҳанбал бир ҳақимдан сўради: «Одамлардан омонда бўлишнинг йўли борми?» Ҳақим жавоб берди: «Уларга молингдан берасан, аммо уларнинг молларини олмайсан. Сенга озор беришса ҳам, уларга озор бермайсан. Уларнинг манфаати учун ҳожатларини раво

қиласан, аммо ўз манфаатинг йўлида улардан беҳожат бўласан».

Имом Аҳмад: «Бу жуда қийин-ку?» деган эди, у: «Қанийди шусиз ҳам омонда қолсанг», деб жавоб берди.

1484. Муваффақият қозонувчилар фурсат келишини кутиб ўтирмайдилар. Балки ана шу фурсатни ўзлари қўлга киритиб қўя қоладилар.

1485. Аллоҳ таоло бандаларнинг ҳаққини Ўзининг ҳаққидан олдинга кўйди. Бандаларнинг ҳаққини адо этиш Аллоҳнинг ҳаққини адо этишдир.

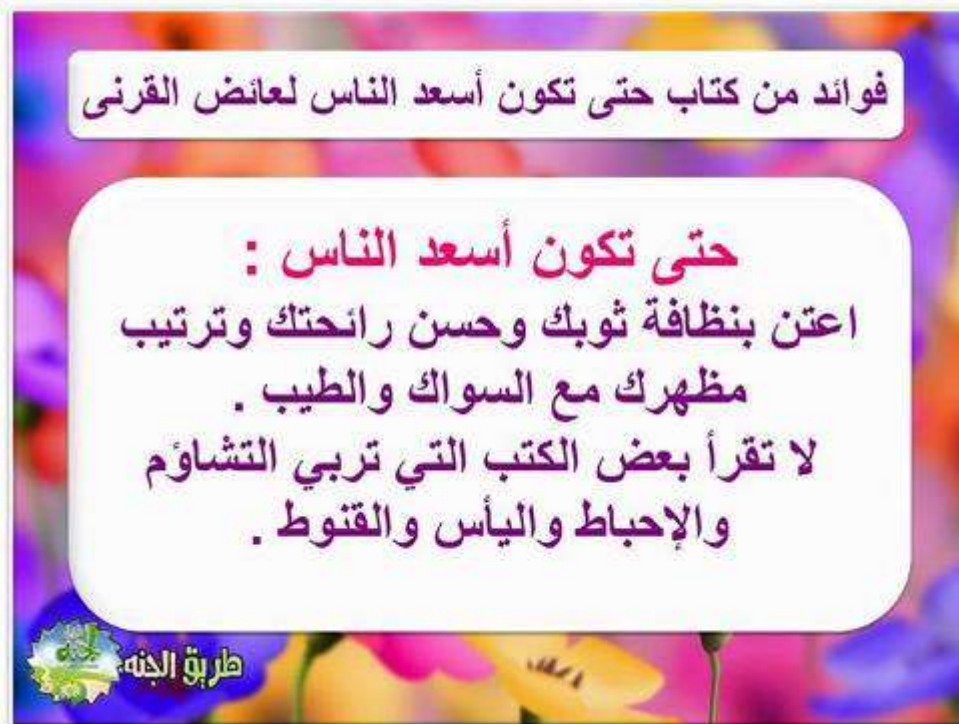
1486. Асарда: «Тонг отса, кеч бўлишини кутма. Кеч кирса, тонг отишини кутма», дейилган. Бу «Бугунги кунинг билан яша. Ўтмишни эслайверма, келажак ҳақида қайғураверма», демакдир.

1487. Аллоҳим, бўйнимизни дўзахдан озод қил, тунда ҳам дўзахдан озод бўлувчилардан қил. Бизни азобга гирифтор бўлмайдиган, ҳисоб-китоб қилинмайдиган етмиш минг киши қаторида қилгин.

Роббим, бизга олий Фирдавсни қароргоҳ ва маскан қилгин.

Роббим, бизга Набийинг сўраган нарсанинг энг яхшиларини ато эт, Набийинг Муҳаммад алайҳиссалом паноҳ тилаган нарсанинг энг ёмонидан паноҳ бер.

1488. Одамларнинг энг бахтлиси бўлишни истасанг, кийиминг тоза ва хушбўй, кўринишинг ораста бўлсин, доим мисвок ва хушбўй олиб юр. Шумланиш, бузғунчилик, умидсизлик олиб келувчи ва сени умидсизликка етакловчи китобларни ўқима!

1489. Ака-укалар уч хил бўлади:

Баъзилари овқатга ўхшайди, уларга доим эҳтиёжинг тушиб туради.

Баъзилари дорига ўхшайди, уларга аҳён-аҳёнда эҳтиёжинг тушади.

Баъзилари дардга ўхшайди, уларга ҳеч қачон эҳтиёжинг тушмайди.

Аллоҳим, солиҳ ака-укалар ато қил!

1490. Исломдан кейинги энг улуғ неъмат – покиза ва маъсума хотин, солиҳ зурриёт ҳамда ҳалол мол-мулк.

1491. Гуноҳинг ҳар қанча юксалмасин, у ҳам бир нарсадир. Аллоҳнинг раҳмати эса ҳамма нарсадан кенгдир.

1492. Қуръон муаллимасидан «Нима учун боғча болаларига таълим беришни танлагансиз?» деб сўрашди. У шундай деди: «Болалар умрининг охиригача Фотиҳа сурасини ўқишганда мен ҳам улар каби ажр оламан».

«Албатта, амаллар ниятларга боғлиқдир».

1493. Эй Карим Роббим!

Аллоҳим! Жаннат меваларидан баҳраманд қил!

1494. Ким таҳажжуд намозида қоим бўлса, Аллоҳ унга қиёмат кунда туришни осон қилади.

Авзоъий

1495. Аллоҳим! Тунларимизни зокирлар туни қил. Қалбимизни хушуъ қилувчи қалблардан қил. Жисмимизни итоаткор жисмлардан қил. Амалларимизни тақводорларнинг амалларидан қил. Тилларимизни зокир тиллардан қил!

1496. Роббим! Сендан тақво, беҳожатлик, розилик, иффат сўрайман. Жаннатингни, муҳаббатингни, раҳматингни, ҳидоятингни, мағфиратингни, айбларимизни сатр қилиб, яширишингни ва афв этишингни сўрайман.

1497. Аллоҳим! Кунларимиз шодлик ва сурурда, гуноҳларимиз мағфират қилинган ҳолда ўтишини насиб қил!

1498. Огоҳ бўлинг! Авратларни тўсиш намоз мукаммал бўлишининг шартларидан биридир!

1499. Қуръон ва жойнамозни бир-биридан ажратма. Ҳар гал намоз ўқиганингда ҳеч бўлмаса бир-икки оят ўқиб қўй. Шунда Қуръондан узоқлашмаганлардан бўласан.

Бу сўзларни бошқаларга ҳам етказ, чунки эслатма мўминлар учун манфаатдир. Бу нарсаларни енгил санама. Эҳтимол, кимнингдир ҳаёти сен туфайли порлоқ бўлар.

1500. Намозсиз бахт-саодат қидирган киши худди ўқишни билмай туриб, ёзувчиликни истаган киши кабидир.

1501. Оқилнинг тили қалбининг ортида, аҳмоқнинг қалби эса тилининг ортидадир.

Али ибн Абу Толиб

1502. Эй одамзот! Умрингни дунё ғамида йўқ қиляпсан, охират ғамини қачон ейсан?

1503. Микроскоп остида суратга туширилган пашша.

«Эй одамлар! Бир масал айтилмиш, бас, унга қулоқ солинг! Албатта, сизлар Аллоҳни қўйиб, топинаётган нарсаларингиз, агар барчалари бирлашсалар ҳам, битта пашша ярата олмаслар. Ва агар пашша улардан бирон нарсани тортиб олса, ундан ўшани қутқариб ололмаслар. Талаб қилувчи ҳам, талаб қилинган ҳам ожиз бўлди» (Ҳаж сураси, 73-оят).

(Бошқа катта жонзотларни қўйсинлар-у, энг кичик, энг ҳақир, энг аҳамиятсиз кўринган паишани яратишига уриниб кўрсинлар. Ярата олмаслар. Хўш, энди бир дона паишани ярата олмаган бутга қандай қилиб топиниш, сизиниш,

айтганини (агар айтолса,) қилиш мумкин? Асло мумкин эмас. Умуман ақлга, мантиққа тўғри келмайди.

Пашиа жуда заиф, ҳақир жон. Аммо у баъзи бир касалликларни келтириб чиқарса, ҳаммаси тўпланиб, ҳаракат қилса ҳам, ўша касалликдан зарар кўраётганни ёки ўлаётганни қутқариб қололмайдилар. Буни ҳамма ҳаётда кўрган.

«Талаб қилувчи ҳам, талаб қилинган ҳам ожиз бўлди».

Яъни Аллоҳдан ўзганинг ибодатини талаб қилувчи ҳам, ибодати талаб қилинган нарсалар ҳам ожиздирлар. Бирон нарса қўлларидан келмас.)

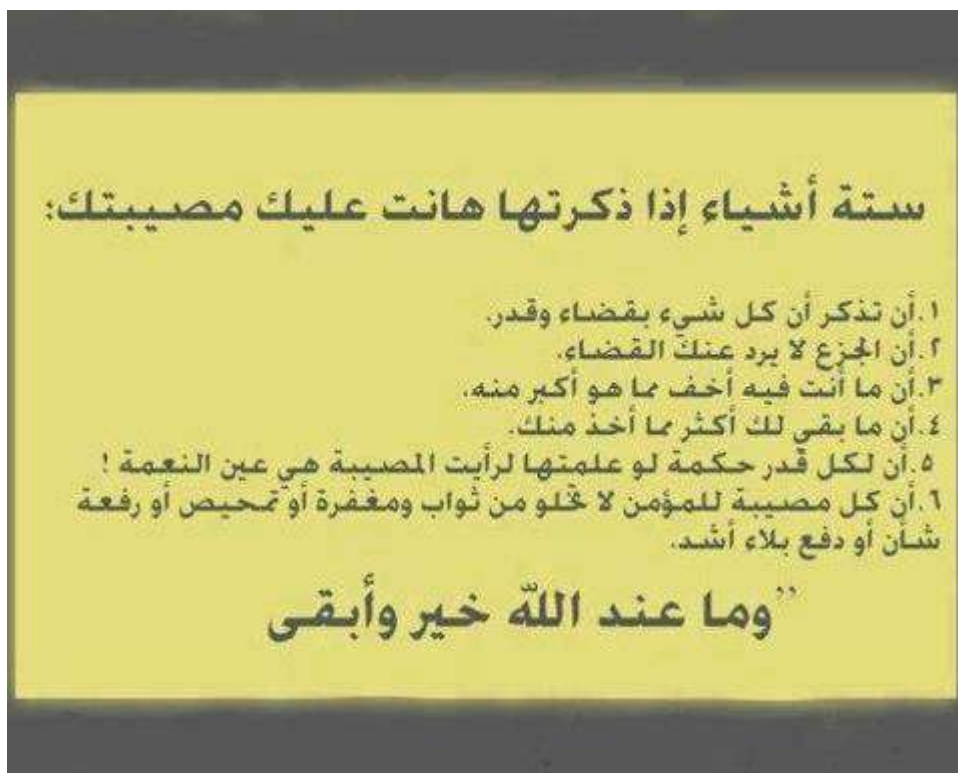
1504. Молик ибн Динор айтади: «Яхшиларнинг қалби хайрли ишлар билан қайнайди, фожир ва гуноҳкорларнинг қалби қабих амаллар билан қайнайди. Аллоҳ эса ғамларингизга қарайди. Ғамингиз нима эканига эътибор беринг!»

1505. Лукмони ҳаким ўғлига деди: «Болажоним! Тавбани кечиктирма, чунки ўлим тўсатдан келади».

1506. Салафлардан бири деди: «Гуноҳ ва маъсиятнинг энг қаттиқ азоби –Аллоҳ ана шу маъсиятнинг қабоҳат эканини билишни қалбингдан суғуриб олмоғидир».

1507. Олти нарсани эсласанг, мусибатинг енгиллашади:

1. Ҳамма нарса Аллоҳнинг қазо ва қадари билан бўлади.
2. Сабрсизлик қазои қадарни ортга қайтармайди.
3. Бундан ҳам оғир мусибатга учрашинг мумкин.
4. Йўқотганинг йўқотмаганингдан камроқ.
5. Ҳар бир қазои қадарда ҳикмат бор. Уни билганингда, мусибатни айни неъмат деб билардинг.
6. Мўминга етган мусибат албатта ё савоб, ё мағфират, ё покланиш, ё шаъни улуғ бўлиш, ё каттароқ балонинг даф этилиши бўлади.

Аллоҳнинг ҳузуридаги нарса яхшироқ, боқий қолувчирокдир.

1508. Хаётингни Аллоҳнинг зикри ва тоати билан бўяб, бегагин.

1509. Аллоҳим! Нафсимга қарши курашиш учун қувват, заифлигимни енгиш учун шижоат, қазои-қадаримни (розилик билан) қабул этиш учун кучли ишонч, ақлим роҳат олиши учун розилик ва қалбим хотиржам бўлиши учун фаҳм-идрок ато эт!

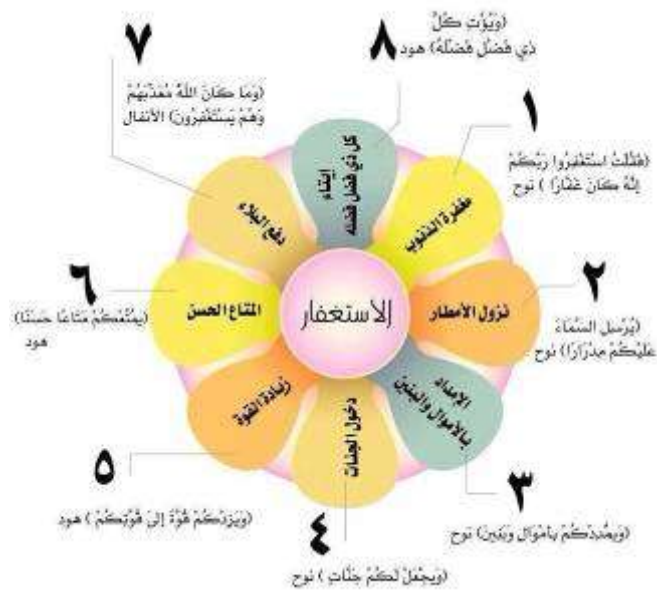

1510. Муваффақият сени кибрга чорладими, демак бу ҳақиқий ютуқ эмас.

Муваффақиятсизлик сени кўпроқ режа ва лойиҳалар тузишга ундаса, демак ҳақиқий омадсизликка учрамабсан.

1511. Дунёдаги ҳар бир нарсанинг нарх, қиймати бор. Лекин арзон нарса учун қиммат нарх тўлаб қўйма!

1512. Истиғфорнинг фойдалари:

1. «Роббингиздан мағфират сўранг. Албатта, У кўплаб мағфират қилувчидир», дедим» (Нух сураси, 10-оят)
2. «Шунда устингизга ёмғирни мўл-кўл қилиб юборади» (Нух сураси, 11-оят).
3. «Ва сизга молу мулк ва бола-чақа ила мадад берур, сизларга боғу роғлар қилиб берур ҳамда анҳорлар қилиб берур» (Нух сураси, 12-оят)
4. «Ва сизларга боғу роғлар қилиб берур, анҳорлар қилиб берур» (Нух сураси, 12-оят).
5. «Ва қувватингизга қувват зиёда қилади» (Худ сураси, 52-оят)
6. «У Зот сизларни белгиланган муддатгача гўзал равишда баҳраманд қилур» (Худ сураси, 3-оят)
7. «Ва ҳар бир фазл эгасига фазлини берур» (Худ сураси, 3-оят).
8. «Модомики истиғфор айтар эканлар, Аллоҳ уларни азобловчи эмас» (Анфол сураси, 33-оят).

1513. Яхши нарсдан маҳрум бўлиб қолсанг, «Унинг ўрнини тўлдириб бўлмайди», дейсан. Яхши нарсага дуч келиб қолганингда эса «Ўрнини тўлдириб бўлмайди» дейишни унутасан. Шунинг учун ҳар қандай ҳолатда ҳам «Аллоҳга ҳамд бўлсин», дейишни унутма!

1514. Абу Язид Бистомий ҳазратлари дедилар: «Роббим! Сендан кўрққанимда шу қадар шодонман, агар омонда бўлсам қанчалар шодланар эканман! Сени севишим ажабланарли

эмас, балки Сендек ҳамма нарсага қурби етувчи Подшоҳнинг мендек ночор бир қулни севиши ажабланарлидир».

У киши яна айтадилар: «Мени шундай амалга йўллаб қўйгинки, у сабабли Роббимга яқинлашай. Аллоҳ сени яхши кўриши учун Унинг дўстларига муҳаббат қўй! Чунки Аллоҳ Ўз дўстларининг қалбларига қарайди. Шояд Ўз дўстининг қалбидаги сенинг исминга назари тушиб, сени мағфират қилиб юборса».

1515. Машойихларнинг бирига: «Бир киши тунда ибодат билан бедор бўлади, тоат-ибодатда бардавом бўлади, лекин кўп ғийбат қилади», дейишди. У: «Эҳтимол, Аллоҳ у кишини бошқалар учун амал қилишга чорлагандир», деди.

(«Бундай кимса бу дунёдага барча яхши амалларини қиёмат кунини ғийбат қилган кимсасига топширади», дейилмоқчи).

1516. Аллоҳим! Хонадонимни аввалидан охиригача, устидан остигача қўрғон қил.

Аллоҳим! Хонадонимдан ҳар қандай ҳаромни йироқ қил.

Аллоҳим! У ерни менга иззат ва омонлик макони қил, биз учун дин ва дунёимизда бахт-саодат макони қил.

1517. Маккадаги Ҳарамда биринчи бўлиб истиқомат қилган аёл Ҳожар онамиз бўлганлар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга биринчи бўлиб иймон келтирган аёл Ҳадижа онамиз бўлганлар.

Аллоҳ йўлида биринчи бўлиб қон тўккан аёл Ёсирнинг завжаси Сумайя бинт Ҳайёт бўлганлар.

Қуръони Каримда бир сура борки, у «Аёллар» деб номланган. У Қуръондаги иккинчи узун сурадир.

Денгизда биринчи бўлиб ғазот қилган аёл Умму Ҳаром бинт Милҳон бўлганлар.

Эй оналар, қизлар, аёллар! Нақадар қадри улуғ зотларсиз!

1518. Орифларнинг қалбини зикр билан, дунё аҳлининг қалбини тамағирлик билан, зоҳидларнинг қалбини таваккул билан, камбағалларнинг қалбини қаноат билан тўлдирган Зот Покдир!

Аллоҳим! Қалбларимизни зикринг, тоатинг ва тақво билан тўлдиргин.

1519. «Лаа ҳавла ва лаа қуввата илла биллаҳ» жумласи жаннатнинг хазиналаридандир. У тўқсон тўққиз дардга даво бўлиб, бу дардларнинг энг енгили ғамдир.

1520. «Илоҳим, азобланияпман» десам, «Аллоҳнинг раҳматидан ноумид бўлманг!» деб нидо қилдинг (Зумар сураси, 53-оят).

– «Қалбимга етган машаққатни ҳеч ким сезмаяпти» десам, «Аллоҳ ҳар бир киши билан унинг қалби ўртасини эгаллаб турур» деб нидо қилдинг (*Анфол сураси, 24-оят*).

– «Ҳузуримда ҳеч ким қолмади» десам, «Ва Биз унга жон томиридан ҳам яқинмиз» дея нидо қилдинг (*Қоф сураси, 16-оят*).

– «Мени унутмагин» десам, «Мени эслангиз, сизни эслайман» деб нидо қилдинг (*Бақара сураси, 152-оят*).

– «Роббим, менга умид ато қил» десам, «Албатта, бир қийинчилик билан бирга осончилик ҳам бордир» деб нидо қилдинг (*Шарҳ сураси, 6-оят*).

– «Орзуларимни қандай рўёбга чиқараман?» десам, «Менга дуо-илтижо қилинглар, мустажоб қилурман» деб нидо қилдинг (*Ғофир сураси, 60-оят*).

Роббим! Сени шу қадар севаман, Сен ҳам мени Ўзинг севган кишилардан қилгин!

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ الْخَيْرِ

وَأَبْوَابَ السَّلَامَةِ

وَأَبْوَابَ الصِّحَةِ

وَأَبْوَابَ النِّعْمَةِ

وَأَبْوَابَ الْبَرَكَاتِ

وَأَبْوَابَ الْقُوَّةِ

وَأَبْوَابَ الْمَوَدَّةِ

وَأَبْوَابَ الرَّحْمَةِ

وَأَبْوَابَ الرِّزْقِ

وَأَبْوَابَ الْعِلْمِ

وَأَبْوَابَ الْمَغْفِرَةِ

وَأَبْوَابَ الْجَنَّةِ

يَا أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ

1521. Аллоҳим! Бизларга яхшилик эшикларини, омонлик эшикларини, саломатлик эшикларини, неъмат эшикларини, баракот эшикларини, куч-қувват эшикларини, дўстлик эшикларини, раҳмат эшикларини, ризқ эшикларини, илм эшикларини, мағфират эшикларини ва жаннат эшикларини очгин, эй раҳм қилувчиларнинг раҳмлиси!

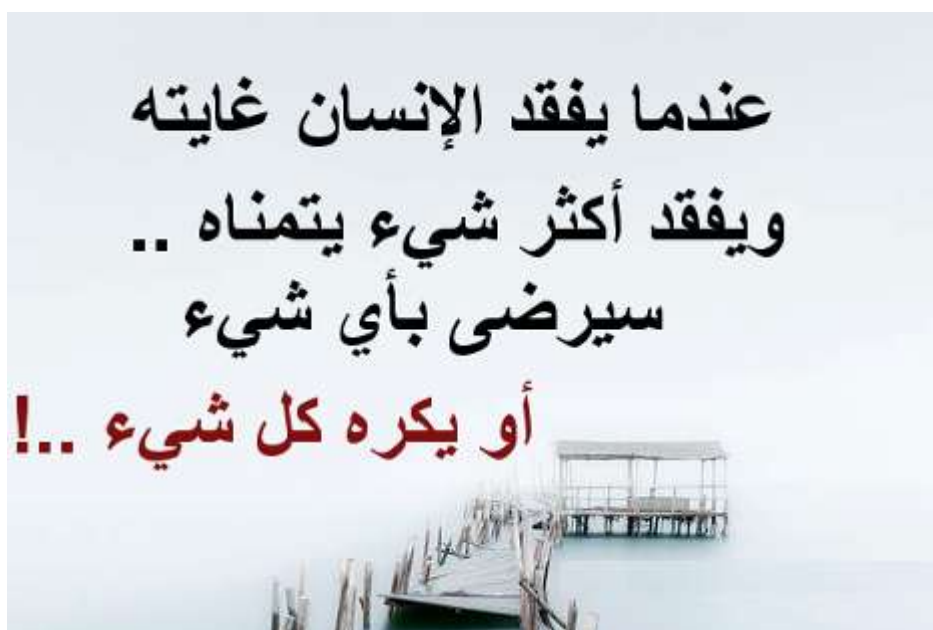

1522. Қалбингда кин ва ғазаб ёки кек ва адоват қолдирма, чунки улар фикр софлигига путур етказди. Сенга нисбатан ёмон муносабатда бўлган кишига ҳам кечиримли бўл. Келишмовчиликдан сўнг алоқани тезроқ тиклашга шошил. Аллоҳ яхшилик қилувчиларни севишини унутма!

ليس هناك أجمل من أن تبدأ يومك
بركعتي الفجر بين يدي الله
تتأجبه وتدعوه فتطيب نفسك
ويجبر كسرك ويطمئن قلبك ..

1523. Янги кунни Аллоҳнинг ҳузурида икки рақъат бомдод намозини ўқиш билан бошлашдан гўзалроқ нарса йўқ. Унда сен Аллоҳга муножот ва дуо қиласан, нафсинг шод, қалбинг хотиржам бўлади.

عندما يفقد الإنسان غايته
ويفقد أكثر شيء يتمناه ..
سيرضى بأي شيء
أو يكره كل شيء !!

1524. Инсон ўз мақсадидан чалғиса, орзу қилган кўплаб нарсаларини йўқотади....

Бундай одам ё барча нарсадан рози, ё барча нарсага нафрат билан қарайдиган бўлиб қолади.

1525. Набавий даво чораларидан.

Қуйидаги дуони ўқиб, қўлни оғриётган жойга қўйиш махбуб амалдир:

Усмон ибн Абул Ос ас-Сақафий розияллоҳу анҳу мусулмон бўлганидан буён танасида оғриқ борлигидан Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга шикоят қилди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Танангдаги оғриётган жойга қўлингни қўй, уч марта «бисмиллаҳ»ни айтиб, етти марта «Аъзузу биллаҳи ва қудротихи мин шарри маа ажиду ва уҳаазиру»ни ўқи».

Имом Муслим ривоят қилган.

(Дуонинг маъноси: «Аллоҳнинг Унинг қудрати ила ўзимда бор бўдган, ўзим ҳазар қиладиган нарсанинг ёмонлигидан У Зотдан паноҳ тилайман».)

1526. Аллоҳга яқинлашиш шундай бир роҳатки, у кишини дунёдаги барча нарсдан беҳожат қилади.

1527. Булут сувнинг оғирлигини кўтаришдан ожиз қолганда ёмғир ёға бошлайди. Қалб азобу машаққатни кўтаришдан ожиз қолганда кўз ёши тўкила бошлайди.

1528. Шодлигингни безовталиқ билан, ақлинггни ёмон гумон билан, муваффақиятинггни ғурур ва бошқаларнинг некбинлигини пучга чиқариш билан, бу кунингни эртанги кунга назар солиш билан барбод қилма. Ҳолингга назар сол, талаб қилмасанг ҳам, Аллоҳ сенга кўплаб неъматларни ато этган. Аллоҳ рағбат қилган ҳожатингни ман қилмади. Лекин

билиб қўйки, ман қилган нарсасида сен учун ўзинг билмаган яхшиликлар бор!

1529. Одамлар бор, тиригида ўликдир, одамлар бор, мангуликка (*ер остида*) тирикдир.

Аҳмад Шавқий

1530. Ҳайбати олдида барча нарса сокин, хикмати билан барча нарса зоҳир, кибриёси олдида барча нарса арзимас Зот – Аллоҳ таолога ҳамд бўлсин!

1531. Ибтидоси (аввали ???) эмас, интиҳоси (охири???) яхши инсонлар эътиборга лойиқдир!

1532. Аллоҳим! Бу кунимни Сенинг карамли важҳинг (яъни розилигинг) учун бағишладим. Уни менга осон, баракотли қил ва мендан қабул эт.

Аллоҳим! Менга Ўзинг рози бўлган нарсани кўрсат, Ўзинг рози бўлган нарсани эшиттир, Ўзинг рози бўлган нарсани сўзлат, мени тоатинг йўлидаги амалларда собитқадам қил.

Аллоҳим! Менга раҳматинг эшикларини оч, ўзим ўйламаган томондан ризқ ато эт!

1533. Ҳар бир нарсанинг интиҳоси бор, фақат жаннат неъматлари бениҳоядир.

Аллоҳим! Бизни жаннат аҳлидан қил!

1534. Сочига оқ оралаган бир аёл дорихонага кириб, дори сотувчига: «Оқарган сочларга бирор нарса борми?» деди. Сотувчи: «Ҳа, хоним, менда оқ соч толаларига чуқур эҳтиром бор», деб жавоб берди.

1535. Қанчадан-қанча кишилар сиз каби бўлишни орзу қилишини биласизми?

Қанчадан-қанча махбуслар бор, сиз эса эркинсиз.

Қанчадан-қанча оч-яланғочлар бор, сизнинг эса қорнингиз тўқ, устингиз бут.

Қанчадан-қанча беморлар бор, сиз эса соғломсиз.

Қанчадан-қанча бошпанасизлар бор, сизнинг эса уйингиз бор.

Қанчадан-қанча кўрқувдан юрак ҳовучлаганлар бор, сиз эса тинч, хотиржамсиз.

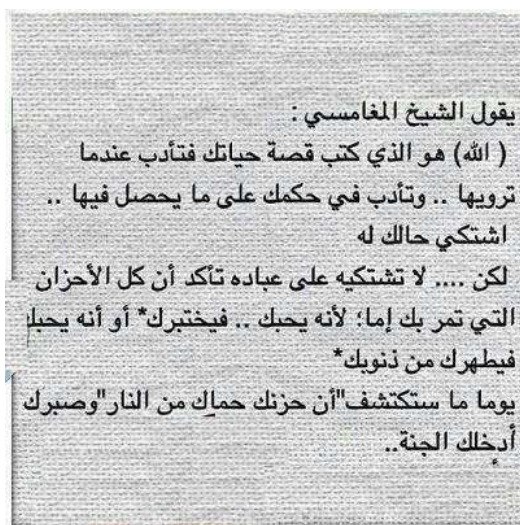
Қанчадан-қанча саводсизлар бор, сиз эса саводлисиз.

Аллоҳ сенга неъматларини бардавом қилиши учун Аллоҳга ҳамд айт!

1536. Аллоҳга яқин бўлиш шундай роҳатки, бу роҳат бизни ҳамма нарсадан беҳожат қилади.

Аллоҳим! Бизларни Ўзингга яқин бўлиш ва муҳаббатингга эришишга мушарраф қил!

1537. Шайх Мағомисий айтадилар: «Аллоҳ ҳаётинг қиссасини (тақдирга) ёзиб қўйган. Бу қиссани сўзлаётганда одоб билан гапиргин. У содир бўлган пайтда ҳукм қилишда ҳам одобга амал қил. Ҳолингдан бандаларга эмас, фақат Унинг Ўзигагина шикоят қил! Ҳар бир маҳзунлигинг Аллоҳ сени яхши кўргани учун синаётгани ёки сени яхши кўргани учун гуноҳларингдан поклаётганининг нишонаси эканига

ишон! Бир кун келиб ана шу маҳзунлик сени дўзахдан ҳимоя қилганида, сабринг сени жаннатга киритганида чексиз қувончга тўласан.

1538. Бир ҳақим зот айтган экан: «Ким ўз шаънини билса, тилини сақласа, бефойда нарсадан юз ўгирса, биродарининг обрўсини тўкишдан ўзини тийса, доим омонликда яшайди ва афсус-надомати камаяди».

1539. Қуръон китобимиз устидаги чанг-ғубор қанчалик қуюқлашса, қалбларимизда ғам-ташвиш ва муаммолар ҳам шунчалик қуюқлашаверади.

1540. Инсонларга интилган қалб инграб, оҳ тортади. Инсониятнинг Роббига интилган қалб эса хотиржам яшайди!

1541. Бир кишидан: «Одамлар сен ҳақингда айтаётган гапларга нима дейсан?» деб сўрашди. У шундай деди: «Мен ҳам, улар ҳам албатта вафот қиламиз. Мен ҳам ҳисоб-китоб қилинаман, улар ҳам ҳисоб-китоб бўлишади. Шунинг учун уларнинг гапига парво қилмайман!».

1542. Эй кўрмай туриб сажда қилинувчи, кўрмай туриб ёрдам сўралувчи Зот! Сен мени, мен эса Сени кўрадиган учрашувимизни гўзал қил!

1543. Эй ғамгин инсон, ғам-ташвиш абадий давом этмайди.

Саодат қандай йўқ бўлса, ғам-андух ҳам шундай йўқ бўлур.

Қоронғу кеча ортидан ёруғ тонг етиб келажак.

Насибам оз дема, «Роббимнинг менга тақдир қилиб, тақсимлаб қўйгани шу», дегин.

1544. Бир йигит онасидан: «Ўзим учун муносиб аёлни топишнинг имкони борми?» деб сўради. Она шундай деди: «Болагинам! Сен муносиб аёл қидирма, балки муносиб эр бўлишга ҳаракат қил. Аллоҳ таоло: «**Нопок хотинлар нопок эркаклар учундир. Нопок эркаклар нопок хотинлар учундир. Покиза аёллар покиза эркаклар учундир. Покиза эркаклар покиза аёллар учундир**», деган» (Нур сураси, 26-оят).

1545. Жоҳил билан тортиша кўрма! Уни енгсанг ҳам, барибир зиён кўриб, ютқазган бўласан.

1546. Аллоҳ кимдан рози бўлса, ҳаётининг охирги фурсатларида тўғри йўлга бошлаб, ҳидоят қилиш учун бир фариштани юборади. Шу боис у гўзал ҳолатда жон таслим қилади. Одамлар: «Фалончини Аллоҳ раҳматига олсин, яхши вафот топди», дейишади.

Аллоҳим! Бизларни рози бўлувчилардан қилгин!

Аллоҳим! Улардан рози бўл ва уларни ҳам Ўзингдан рози қил!

Эй оламларнинг Робби! Бизларни тақдир қилган барча нарсаларингдан рози бўлувчилардан қилгин!

1547. Аллоҳим! Сен борсан, кимга шикоят қилай?!

Аллоҳим! Даргоҳингдан ҳеч ким ҳайдаб, қайтариб юборилмас экан, яна қайси эшикка бош уриб йиғлай?!

Аллоҳим! Фақат Сенга ибодат қилинар экан, бошқа кимга сиғинай?!

Аллоҳим! Сендан умидим чексиз экан, бошқа кимдан умид қилай?!

Аллоҳим! Мендан афвингни дариғ тутма!

Аллоҳим! Ўзинг билан менинг ўртамда бирор тўсиқ қилмагин!

1548. Сендаги тўрт нарсани: «Табассуминг ортидан маҳзунлигингни, амалинг ортидан чиройли ниятингни, йиғлаганингдаги қувватингни ва сукутинг замиридаги мантиқни кўра олган кўтара олган кишига қатъий ишонавер.

1549. Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам шундай дедилар:

«Қуръон қироат қиладиган мўмин утружжага (грейпфрутга) ўхшайди – ҳиди ҳам хушбўй, таъми ам ширин.

Қуръон ўқимайдиган мўмин хурмога ўхшайди – ҳиди йўқ, лекин таъми ширин.

Қуръон ўқийдиган гуноҳкор райҳонга ўхшайди – ҳиди хушбўй, лекин таъми аччиқ.

Қуръон ўқимайдиган гуноҳкор ханзалага (аччиқ ўтга) ўхшайди – ҳиди ҳам йўқ, таъми ҳам аччиқ».

Ўзингизни шу мезонга солиб кўринг. Қай бирига ўхшайсиз?

1550. Гуноҳ қилиб, сўнг ортидан тавба қилганларга тасанно!

Аллоҳ уларнинг ёмонликларини яхшиликка ўзгартирган.

1551. Инсон Қуръонда шошқалок, чидамсиз, сабрсиз, жоҳил, ўта золим, ўта жоҳил, бахил, умидсиз дея сифатланган. Инсоннинг асли ва келиб чиқиши тилга олгулик нарса бўлмаган – лойдан, ҳақир сувдан яратилган. Инсонда ҳийла оз бўлиб, у заифлик хислатларига ўралгандир. Агар Аллоҳнинг марҳамати бўлмаса, у кўп тортишувчидир, очиқ-ойдин хусуматчи, ўта золим ва ўта ношукрдир.

Ким ушбу ҳақиқатларни англаб етса, чинакам тавозеъга мушарраф бўлур, Аллоҳнинг тавфиқиға эҳтиёжи кучли эканини ҳис қилур.

Аллоҳ таоло бу борада **«Роббим! Менга нозил қилажагинг ҳар бир яхшиликка муҳтожман»**, дейишни ўргатган (*Қасас сураси, 24-оят*).

Ҳадиси шарифда эса «Шаънимни ислоҳ қил, кўз очиб-юмгунча ҳам ўз ҳолимга ташлаб қўйма», дейиш буюрилган, «Итоаткор, тавозеълиларга жаннат хушхабарини бер», дейилган.

Аллоҳим! Роббим! Саховатинг ва караминг ила бизни ана шундайлардан қил!

1552. Қандай қилиб шодланай, ахир Сенга осийлик қилмоқдаман!

Қандай қилиб шодланмай, ахир Ўзингни танитдинг!

Қандай қилиб дуо қилай, ахир хатокорман!

Қандай қилиб дуо қилмай, ахир Сен Сахий Зотсан!

1553. Яшашни иштайман, ўлишни истамайман.

- Яшайман, ўлишни истамайман.
- Ўлишни хоҳлайман.
- Ўляпман!

1554. Орифларнинг сўзларидан:

Мақом даражасига эришганлар Аллоҳга муштокдирлар, У ҳам уларга муштокдир.

Аллоҳга яқин бўлганлар У Зотни кўрадилар, У ҳам уларга назар солур.

Муҳаббат мақомига эришганлар Аллоҳнинг каломини эшитишни севадилар, У ҳам уларнинг сўзларини эшитишни севади.

Ҳол соҳиблари Ундан сўрайдилар, У эса уларга Ўзи кифоя қилиб, уларнинг сўрашларини яхши кўрур.

Мушоҳада соҳиблари Уни зиёрат қиладилар, У ҳам уларнинг қалбларини зиёрат қилур.

Охират аҳллари охиратда Унга назар соладилар, У ҳам уларга бу дунёда назар солур.

Бу Аллоҳнинг фазли бўлиб, уни хоҳлаганига ато қилади.

1555. Умар ибн Хаттоб розияллоху анху: «Аллоҳ ҳаром қилган нарсадан парҳез қилган кишининг дуо ва тасбеҳи қабул бўлади», дедилар.